

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Logica - Cod. Ettenheim-Münster 323

Giggenbach, Joseph

[S.l.], 1710

[Fließtext]

[urn:nbn:de:bsz:31-131618](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-131618)

195.
Disputaões
in
Logicam Aristotelis.

Quaestio I^{ma}
De Natura Logicæ ei^{us}q^{ue}
obiec^{to} et pprietib^{us}.

Art^{us} I.

Quid et quod duplex

fit.

Logica?

Cum logica precipue et ex fine suo Sectio i.
primario doceat bene definire divi-
dere et argumentari, n^{on} male illas
definit, q^{od} fit ars activa facultas
intellu ad act^{us} m^{od}o^{rum} fieri^{di} directivos.
Hoc est tal^{is} ars activa, que intellu
facilitat ad elucendas certas reglas,
que dirigim^{us} ad faciendas bonas, offic^{ios},
divin^{as} et arguas. Veritas et bonitas
hui^{us} offic^{ios} patebit ex dicendis.

Dividit lo. 1^o in naturale et artificiale.
 Naturalis iuxta plerisque est ipse intellectus
 humanus, et hinc iuxta istam sententiam
 quilibet homo dicitur esse logicus natura-
 rally. alii tamen ad loq. naturale protul-
 erunt intellectus omnes quos requirunt in
 parte temperamentum et organizationem
 ut illi, qui habent tale temperamentum
 precepta logica absque difficultate
 percipiant, et etiam sine preceptis lo-
 gicis visibus natura favere sit ad
 divisionem et argumentationem iuxta regulas
 logicas, licet illas ignoret.
 Quia melius comparat nec opera
 potest examinare.

Logica artificialis est illa ipsa, quae
 definitur. Dividit autem haec in
 actualem et habituales, actualis
 loq. est ipsa regula logica, quae
 modos sciendi facit et dicitur
 divisionem et argumentationem dirigunt.
 Habituali autem lo. est habitus intellectus
 facilitans ad sciendas regulas modo
 sciendi directivas.

Dividit ulterius in lo. artificialem in
 et acquisitam. artificialem in
 et habitus

ostentat, si frequentatus, autq. intellectus
facilitatem, ad autq. modum sciendi direc-
torem.

Infusa est habitus et acquiritur si
frequentatus autq. si immediate a
Deo infusus, facilitans intellectum ad
autq. modum sciendi directivos. Tale
habitu infusus probabiliter adany
habuit.

Alia est divisio Log. Artes in analy-
tica, Topica et Sophistica.

Analytica est illa pars Log: que
agit de primo in generali et in par-
ticulari de primo demonstrativo,
tum etiam de aliis modis sciendi.

Topica est, que agit de primo pro-
babiliter docetq. modum invenendi
argumenta probalia, et illa
applicandi.

Sophistica est que docet facere et
solvere sophismata, seu primos factum
apparentes bonos.

Tradidit autem Artes analyticam
4. libri. 1. 2. libri dicuntur
priori antiquior. ultimi vero duo
junior, posteriori.
In libri priori: agit de primo in

Quid et quod duplex sit
obitum scientiarum et ar-
tium in genere.

Obiecti ad obtinendo dicitur in latine
acceptio. hoc id est quod obicit alium po-
tentia, l. habitui, id est circa quod po-
tentia aliqua l. habitus per suos actus
varios, unde in ista acceptioe obitum
potentia divina dicuntur res create.
Istius in et magis proprie sementis hoc
nomen illud dicitur dicitur dicitur
circa quod potentia vitalis sive interna sive
externa per actus suos occupat. huius-
modi potentia sunt intellectus, voluntas, sensus
auditus &c. §. I. Divisio obitum in materiale & formale.

§. I.

Divisio Obiecti in ma-
teriale & formale.

Obitum materiale in genere dicitur illud quod non
attribuitur per se per potentiam aliam. formale
vero est res seu habitus illa sementis et
potentia quam attribuitur aliam nempe obitum

utile. Utrumq; declaratur in actu
 voluntatis, quo E.g. volo medicinam
 propter sanitatem. Aliq; aut; oblat; utile
 e medicina, quia hoc e illud qd
 attingit ab hoc actu ppter aliud.
 Oblat; autm; fidei e sanitas, quia hoc
 e res seu ratio illa eadem et ppter qm
 actus ille attingit et vult medicinam.
 Similiter videre e in actu intellectus,
 quo E.g. iudico: hospiti; sit casus quia
 fidei; amicus id mihi perscripsit.
 In quo actu oblat; utile e casus
 hospiti;, hoc enim e res illa, qm at-
 tingit huius actus ppter aliud litteras
 amici autm; ppter oblat; fidei, quia
 ista sit ratio secundum et ppter qm
 attingit et affat; casus hospiti;.
 Ex hac explanatione oblat; utriusq; e fidei;
 in genere.

Colligas qd sit oblat; utile iniquitatis
 actus ppter qm et secundum se peribit. Est
 nominatim illud, qd actus ille n. attingit
 ppter se se ppter aliud. Item qd sit
 oblat; fidei iniquitatis actus ppter qm, e nempe
 illa ratio, ppter qm actus ex intrinseca
 sua tendentia attingit aliud, uti in dato
 exemplo: litteras amici.

De obto nobili et feli actu et ha-
bitum practicos qua talium pro
cipue vero actu adhuc alibi sicut
differri, de imprimi quidem obto
in genere unigenus arti; dicitur
id est qz totum, de quo loquuntur
tota arti; dum ad eundem affectum
dirigunt quosdam. hoc autem fit
stat 2. partib; l. phisice et reali
l. saltu mpha; int se distincti;
quaru una se h p mdu materia,
altera vero p mdu forma.

Illa pars quere artificiali; h se p mdu
materia, qua se h p mdu subti.
recipit; altera parte, et ab illa
ad certa species quere artificiali;
detraat.

Illa autem pars quere artificiali; h se
p mdu forma, qua recipit in altera
parte hanc in subto, eamq; dicitur
ad certa species quere artificiali;
E.g. Obto et qz arti; statuarie et
statua. statua autem 2. partib; h,
reale et phisice int se distincta;
sicut marmol et certa quanda
figura v. g. Alexandri s. Bernol
h se in statua p mdu materia quia
in marmole hanc in subto recipit figura

Et ab ipsa figura marmor dicitur
 ut sic imago Alexandri polygona
 bicephali; figura autem ut per
 modum forme, quo recipit in ma-
 more lingua sub. idem dicitur
 ad certum finem artificis, nempe
 ut sit huius polygona statua quae
 Alexandri maji, quae bicephali.
 Vnde obtusum utriusque statuarum
 marmor sola vera figura artifice.
 §. II. quod sit obtusum attributum, et quod ob.

§. II. Quid sit Obtusum Attri- butionis et quid obtusum attributum.

Dividitur obtusum in obtusum attributum, et in obtusum
 attributum. Obtusum attributum est quod est
 finis, ad quem habetur totaliter, ulti-
 mato ordinat, seu in unum quod
 l. effective habetur quiescit.
 Dicitur in unum quod l. effective habetur
 quiescit, ut scilicet quiescit obtusum
 attributum habitum simulatum et
 practicum. Obtusum quoque attributum

habitu l. scientie felix d. illud obtu-
 uis quod e' finis illius habitus l.
 scientie, et ad uis quod ordi-
 nant reliqua oia, que ab habitu
 l. scientie talis considerantur.

Obtu' vero attribuitur habitus practicus
 d. illud, cuius effectus e' finis ultimatus
 ab habitu illo intentus, et ad uis
 effectus cetera ordinantur, que ab
 habitu practico considerantur.

Obtu' attribuitur e' uis quod l. effectus
 ab alio habitu n' ultimatus et p se
 intendit, p uis ordinat ad quod
 l. effectus alterius. sic in arte
 pictoria considerantur penicilli
 p se n' p se, nec in illis quod
 l. effectus ars pictoria tunc in suo
 fine consistit, p eundem ordinat ad
 efficienda imagine, imago itaq'
 d' obtu' attribuitur arti pictorie,
 penicilli vero obtu' attribuitur, quia
 illa intendit a pictoria ut finis
 hic ordinat ad illa ut medium.
 Obtus' attribuitur aliud e' totale seu
 ad aquatu', aliud partiale seu

inadequato. Totale est collectio
 omni illorum, quorum quies l. effectus
 est finis, ad quam habetur totaliter et
 terminatus ordinatur. Potest vero par-
 tiale est unum aliquid eorum, quorum
 quies l. effectus ab habitu et finis
 intenditur: Et q. Potest attribui
 artibus poeticis et carmen idq. ut
 unum tantum fuerit, s. diversas
 Proprietas enim habet pro fine ut totum
 Epica, carmen, s. etiam Elegiacum
 Lyricum q. Collectio igitur omnium
 harum fuerit et obiectum attribui
 totale artibus poeticis, singula
 vero genera l. species, non car-
 minum s. obiectum attribui partiali
 eisdem artibus poeticis.

Inter obiecta attribui partialia unum
 vocat obiectum principalitatis l. obiectum
 principale autem principalissimum,
 quod idem unum quies l. effectus, pro-
 cipue ac pro reliquis intenditur a specien-
 tia l. arte, et ordinariet licet non
 s. reliqua obiecta attributa partialia

antecedit pfective et dixite. sic
in obla obla principale a
Deo, in pcha hoc f.
Curia hoc obla attribuz ulterius
notantur

1^o p^o obla attribuz requiri, ut si sit
habitu pfectus, sit opz et finz illuz
habitu, l. f. sit habitu pfectus,
ut sit illud, in cuius genere ille
habitu quiescit. neq obstat, quod
forte tale obla ab alio hte ul-
terius ordinat, modo n^o ordinat ul-
terius ab illo hte, cuius dicitur obla
attribuz.

2^o Ut illa, que pferunt obla attribuz
adequate pccant int se alqm uni-
tatem, id est, ut oia obla attribuz
partia pccant sub rase aliqua
geni. p^o in pcha cu obla attri-
buz pcha sint oia composita sen-
sibilia, et tunc illa licet sint
diversissima in aliqua rase geni
compositi, pccant, ut p^o dicitur
unum in rase compositi.

3^o Idem obitu mtrle posse qditerari
 a diversis hōg sub diversa tū rae.
 Sic idem corp qditerat mtrpha sub
 rae entis, pna sub rae atializ
 sicut mathmatica sub rae menprabiz
 medicina sub rae sanabili.

4. Obtu mtrle posse alqdo reat
 distingui a fili alqdo tntm forte
 seu p nou' mdu gupicandi. Sic
 marmal. l. liqui qd e' obtu mtrle
 statuarie reat distingui ab ima
 gine Alexandri, Nuephali. q.
 quo imago e' obtu file statuarie.
 Obtu vero mtrle mtrpha pibinet
 corp et obtu file nempe ear
 tntm distinguant forte quia rae
 entis n' reat, s' tntm file et
 p nou' gupitū distingui i rae
 corporis. Hely. 3. an res qd sint
 obtu mtrle l. file logica?

Ar. III.

An res oes sint obtm mtrle l. file
 Logica?

Hoc rerū hū veniens obta gupitū

seu obta actum intellectus a logica
 regulatur. E.g. hoc dicitur: hoc dicitur
 ratio est actus et intellectus a logica
 regitur regulatur, huius, actus et
 huius obta est ipse hoc a parte
 rei existens. Quoniam ergo utrum
 hoc ipse obta quodammodo a logica
 regulatur sint obta utraque eadem
 in logica ista obta dicitur dicitur
 dividere, et philosophare.

Res res seu obta, quodammodo ce obta
 utraque logica huius remotum, li-
 cente quodammodo; illud enim est
 obta remotum, alium huius, iuxta
 quod veritas obta proximum illius
 huius: v.g. obta proximum artis
 pictoria est imago v.g. principii
 prae res ipse est obta illius artis
 remotum, quia est obta imaginis,
 quae est obta proximum artis.
 Eodem modo res res est obta re-
 motum grammatice et logicae,
 quia est obta verum a grammatice
 regulatur et quia res est obta
 quodammodo a logica dicitur.

V. g. hoc dicitur hoc eadem reale
 et quod est logica regularis
 et sequitur dicitur obtusum attributionem
 proximum, huius autem atque re-
 gulari obtusum est res nempe ipse
 hoc. ergo res seu ipse hoc est
 obtusum remotum logica.

4. Quæstio quod est, an res res sint obtusum nobile
 in tantum reale, sed etiam proximum logica.
 Quod quaestione. R. et dicitur: Veros
 non sunt obtusum nobile proximum logica.

Pro: si logica res res, neque quod dicitur
 ad hoc plerumque, neque modo pratico: ergo
 res, non sunt ipse obtusum nobile proximum.
 Quia est manifesta et patet ex
 dictis de obtusum in generis, illud enim
 evidenti non potest esse obtusum alicuius huius,
 quod huius nullo modo quod dicitur. Antea
 vero quo ad ius membrum, quod plerumque
 Logica res res non quod dicitur, modo plerumque.
 Probat: si logica non quod dicitur utram
 causas, proprietates, passiones resu alicui
 tunc non versat modo plerumque circa res
 res: sed non quod dicitur utram, causas, propie-
 tates, passiones resu alicui: ergo non versatur
 modo plerumque circa res. Minus patet
 Logica cum nullibi utram huius Angelorum

Veri q̄siderat, ita ut in eorum q̄nise
 quid fiat, s̄ hoc ē magis elicitu s̄ien
 tiatu, q̄ n̄ q̄templat h̄t̄u rerum
 oiu.
 probat ea et̄m altera pars probat;
 q̄ s̄ilicet logica res oes neq̄ q̄sideret
 m̄do practico.
 Si logica q̄sideraret res oes, h̄ngm
 obt̄m m̄t̄le m̄do practico, dret illud
 immutare: s̄ logica res oes d̄f̄indo
 dividendo, s̄illoḡdo n̄ immutat, nec p̄t
 imutare: q̄ res oes n̄ q̄siderat m̄do
 practico. minor ē certa, Maior vero
 parit̄ manifesta ex Arte; nam
 iuxta istu facult̄es practica s̄t
 principiu m̄lt̄ seu mutaoi, et
 scientia practica iuxta Artem difert
 i s̄ctiva q̄ hoc, q̄ scientia practica
 pro fine hat movere, seu q̄ obt̄m
 suu imutat, n̄ ita scientia s̄ctiva.
 patet ead̄m M. ab induct̄e alioi
 h̄t̄u practicu qui oes obt̄m suu m̄t̄le
 imutant. Si statuan̄ imutat mol.
 mot̄ l. lignum, pictoria colores p̄. intro
 ducendo in illa forma artfalem, et
 si loq̄do de alijs h̄t̄ibz practicis, atq̄
 ex hoc s̄i ulterius q̄s̄is̄ m̄t̄:
 Confirmat̄ illud ē obt̄m materiale,

sua obli. ntili. o. e. innegabile.
 fuit enim logica res, qua ante n.
 erant recte quita recte quita;
 qd ia imutat extrinsece. Itm
 fuit, ut res, dum recte quof-
 cunt, fiant sub: extrinsecum
 quoz recte, qua quio recte e' fra
 recte logica; qd ia extrinsece
 introduunt in res sua artflem.
 P. c. a. n. c. si enim extrinseca
 mutao obli. ntili. et introductio
 extrinseca fue sufficeret, et alq
 pit diu obli. ntili. hty' practici
 hunc res oes cent. obli. ntili.,
 pictoria, statuaria p. quia
 res oes p' illas fiant recte assi-
 gnatas recte depictas p. q' q' q' q'
 neq. adve. asi. emittunt, qd
 ipa extrinseca imutao et in-
 troductio fue n. sufficit.
 Vig: si pictoria et statua-
 riam hnt aliud obli. ntili. nemy
 color, et marmor in q' fram
 artfle' intrinsece introducunt,
 et qd intrinsece imutant, tunc
 nulla p' paritas, p' p' p' p'
 veom qd et poss. M. proly
 in hty' sua, qm interdit

Intrinsicse in alij obitu intro
 dunt, tunc tunc illud de asig
 rari pro obitu mtali proximo
 illud hty, licet prates hoc hat
 in sepe alium obitu qd tunc
 intrinsicse imutat; s. statua
 et putoria id hat alij obitu
 qd intrinsicse imutant qd illud de
 asignari pro obitu proximo
 statua et putoria; qd ad
 paritas.

De. n. M. qd nulla sit paritas.
 ad ita logica id hat alium
 statua et obitu mtale, qd
 intrinsicse imutat, et in e
 fist intentat nempe operas
 recta et rectitudine intrinsicse
 intro dunt; ponit enim rectitudine
 intrinsicse ad operas mentis,
 ipsas vero operas mentis post
 inste in intellu; qd l. intellu
 l. operas mentis; post qm res
 dnt statua pro obitu mtali proximo
 logica; qd instituta paritas
 int statua et logica sent.
 Obi: 1. A patre Mauro illud
 d obitu hty praticu cui hty

quia se intentu adaptat
 se logica sua a se intentu
 hinc raras quibus adaptat
 rebz oibz qd in se ipis
 obtu intrin. M. prob ab induc-
 tione alioru hinc practicu.
 na obtu intrin. hinc v.g.
 Est marmor, pictoris coloribz
 ductoris autu p. quia isti
 hinc marmor coloribz, autu
 adaptant fru artfili a se in-
 tentu. figuru hinc rebz aut
 p. m. prof. logica
 labor et artificiali in eo qd hinc
 ut opia diversoz et arguoz
 adaptat rebz. p. hinc diversoz.
 It quia raras quo hinc
 fru artfili a logica intendit
 qd logica fru intentu adaptat
 rebz p. M. illud obtu hinc
 practicu cui hinc fru adaptat
 intrinsece et hinc p. M.
 cui hinc adaptat fru artfili
 et hinc obtu n. M. et sic eam
 distinctioe minoru c. qd n.
 sufficiat ut hinc adaptat fru

reby solum extrinsece patet
ex eo. quia aliorum res etiam
sunt obiecta propria et propria
in propria et propria reby non
minimè adaptat præ extrinsece
quæ logica. Et hinc

¶ 2^o rector: argue: illud
d' obiecta intrinsece proxima
habet practici cui habet practici
adaptat sua intentio: sicut
soria et propria adaptant
sua intentio reby quæ res
sunt obiecta propria et propria.

Vires, cui patet Mauro:
si logica sua arte facta per
quæ recta ita adaptat
reby: ut circa res operetur
speciali labori et illud præ-
set per præcepta sua circa res,
contra propria et propria
non inseriat labori penultima
et circa res nec illud per
præcepta sua præset, tamen
nulla est paritas sicut præset
¶ 2^o

M. prob. Difficultas qm p perat
 storia et geistoria n p tenet
 circa res v. g. circa paxpe
 sapientia aut pulchritudo, neq
 tenet se in quive rerum
 v. g. paxpe qm qui illi pa-
 tia aut imago sit adaptanda,
 s unia p tenet circa mat-
 nos in vivenda si lect re-
 sistentia marmor, qm
 ut ad vivenda p d t
 circa colores ita mpendo
 et disponenda, et principem
 pobiz qm morthou repra-
 sentent, contra difficulta
 unia qm reperit logicu
 in definiendo, dudo p. orbitat
 unice ex rebz, qd ipse n nif.
 difficillime gnoscant d fiant et
 dividant. qd nulla i paritas.
 R. c. M. n. n. in probare n.
 a. res eni n magis resistunt
 logica ut bene gnoscant qm
 resistant ut bene pingant.
 It sicut difficulta, qm p.

iura superat in de jure
 prope in circa prope
 neq; oris ex re de jure
 hanc ignorantia aut ineq-
 titudine pingentibus ita distat
 qm Logica superat in ois
 tanta gravitate reb; n pte
 ret ea parte veru p procedit
 vna ex ignorantia et
 imbecillitate in bellis,
 uti ipse phil; testat 2.
 metaphisicorum c. 1.^o textu 1.^o dicitur
 causa difficultatis in reb; p nob;
 ipsi in. Res enim intellui
 se totas quoscundas ultro
 obiciunt ut nung, qm v.g.
 pulchro palatium, se totu in
 su obicit debili oculis, qui
 in totu difficultat hnt in
 eo videndo, ut illud in ipis
 optimis personis reperere
 valeat.
 Et alio in reb; ipis quos-
 cedis magna reperere difficultat

hoc in difficultate nihil propositum
ad se presentem facit, quod
ostendo

5.

Iste difficultas qua fortassis reperitur
in res nō ab ipsa Logica sō ab
aliis scientiis superanda, tunc ea est
quod superanda sit magna difficultas
in res, nō sequitur quod res sint
intra obitu Logica sō ista difficultas
nō a Logica sō ab aliis scientiis supe-
randa quod n. pro: Logica, quia
est mere directiva, hoc solum
agit ut plura dirigat et doceat
officio E.g. faciendae ex genere
et diffinitio: quod si deinde plura ex-
perias diffitem in inveniendo
genere et diffinitio hoc l. in in-
veniendō genere et diffinitio Dei,
et hoc fortassis difficultas, omnes
ex istis rebus definitis, illud tamen
nō est Logica sō phisica et theologia
superare, ut nō ad Logica sō phisica
pertinet spectare et probare hoc et
in theologia probare Dei exemplari
et ex istis iuncta directiva Logica
sensu proximum et diffinitio pro

fide horj l. Dei legere.

Ob: 2. Artes 1^o statim loc. agit de
rebus et postea in de operationibus inter
se frequentia prout agunt de obto
interit. et deinde de filiis quod ex mon.
te Ariz res oes sunt obto interit
lyca.

Pr. d. M. agit de rebus oibus 1^o et
se n. M. p accidens totum et in
ordine ad aliud, sicut ad presump
logia facilius intelligenda c. M. et si
dista n. c. et n. c. tradidit itaq
Artes 1^o eundem quando quodam del
rebus oibus ut quidem sistendo in quora
rerum, sed ad hoc, ut promissum
resu notitia facilius intelligerem
presumpta lyca de quoribus que ut
ta res itaq elidens.

Sunt ex eo, quod posteriora primo
loco consideret hoc et tractata de
membris itaq n. p. p. p. accidens
ut sicut sua presump. sic argum
verba facienda melius intelligunt
nemo ex adversariis, qui presump
hoc pro obto interit, posteriora
ascribet, ita neq. res ex eo quod Ariz
1^o sicut in ordine ad aliud de illis

agat pnt fatui pro obto naly
attribuoi. Logia p ad hunc pro
obto attributo & hca naly ad pnam
logia faulij qppendu.

Vix tres in ananytica agit de
rely evidentiely in topica de rely
probabiliely, qd res p obto lyo.

§. 1.º retorq: in gramatical
rhetorica pictoria ptois.

§. 2.º agit de rely imediate n.
a. mediate mediantibz, sicut non
in operabilz c. a. in operaco
mentiz hant tr res pro mtria
circa quam versant, ides Artes
n pnt agere de operabilz menti
nisi etm agat mediate de rely.

Ex hoc autm ly n sequit, qm
qd res pnt obto mediate et re-
motu Lyo. sicut ut vides muru
albu albedo e imediate obto naly
mury vero tntm mediate.

Obi 3. Idm d obto hly differendi
q d mtria dferentz: p lya e hly
differendi et mtria dferentz
h tres, q res p obto Lyo.

§. retor: in Rhetorica, §. 2.º
d. M. qd d mtria an qua fit dif-
ferentz c. M. qd d mtria circa qua

Intra versat, discurſus n. M.
 et d. m. p. res ſt. m. t. r. a. e.
 qua ſit. diſcurſus q. q. g. e. g. n. l. i. r. a.
 quam verſat diſcurſus q. q. g. e. g. n. l. i. r. a.
 C. n. et n. C. m. t. r. a. e., et
 qua ſit diſcurſus in ſt. r. a.
 ſeu obſta. q. e. p. t. u. r. ſ. p. ſt. i. p. ſi
 q. e. p. t. u. r. et q. e. r. a. o. r. m. e. n. t. i. j.

Ob: 4. q. d. d. obſta. actualis in alio
 h. t. u. i. e. t. a. m. obſta. i. p. ſi. h. t. y. p. r. e. ſ.
 ſt. obſta. actualis q. e. g. e. n. t. i. a. q. e. d. m.
 ſt. obſta. h. t. y. l. q. u. i. M. D. o. n. o.
 ma. p. a. p. i. r. m. a. p. h. l. i. s. r. e. c. e. p.
 t. u. l. m. p. r. a. b. u. l. a. t. i. o. n. e. l. q. u. i. ſt.
 d. i. f. f. i. o. r. d. i. v. i. f. i. o. r. et a. r. g. u. e. n. t. i. o. n. e.
 a. t. q. u. i. ſt. o. r. u. m. a. c. t. u. a. l. i. u. m. obſta. ſt.
 r. e. s. q. u. a. s. d. e. f. i. n. i. u. n. t. d. i. v. i. d. u. a.
 q. o. obſta. actualis l. q. u. i. ſt. r. e. s.

Pro D. ad hanc obſta. e.
 notandum in o. h. t. u. a. l. i. o. r. e. e. a. t. y.
 e. l. i. c. i. t. o. r. a. l. i. o. r. e. e. a. t. y. r. e. g. u. l. a. t. o.
 a. t. y. e. l. i. c. i. t. i. e. u. i. u. s. e. u. n. q. h. t. y. ſt. i. p. ſi
 r. e. g. u. l. a. h. t. y. l. f. i. e. n. t. i. a. e. a. t. u. s. r. e.
 g. u. l. a. t. i. ſt. i. l. l. u. d. o. p. q. ſeu a. r. t. e. f. a. c. t.
 q. d. d. e. p. e. n. d. e. n. t. i. a. r. e. g. u. l. a. t. i. h. t. u. s.
 g. e. n. t. i. u. m. i. ſi. a. t. y. l. q. u. i. e. l. i. c. i. t. i.

Ita ista regula dicitur, dividitur, et
argumentatur. Hec vero regu-
lati ista dicitur, dividitur,
et argumentatur, iuxta regulas
logice factas. hi notati ad
obtinendum:

Quod M. quod est obtinendum actuali
formae seu regule dicitur obtinendum
habetur c. M. quod dicitur actu
regulatum dicitur obtinendum
sibi distinguo et obtinendum huius
modi c. M. proximum. n. M.
et d. m. s. obtinendum actuali
logice s. res a. m. actuali
clitum n. m. et c. quod
quod hic n. d. quale obtinendum habet
actuali regulati logice s. quales
habet actuali clitum seu regule logice.
Vig. et actuali clitum obtinendum
s. res, quod nulla s. prof. a.
et regule logice in e. interite
obtinendum res s. id quod in
obtinendum regule dicitur actu
clitum: quod res s. obtinendum actuali
clitum M. prof. ista v. q. regule
dividitur et res in duas partes distri-
buitur dividitur et ad hunc finem

ofio de ce quertibz in d'ho, d'p
 de g'bare genere et d'p'ha
 de explicare utraque rei.

Argumentas de una re in
 fere ex altera p. imde attri
 gunt res et n' pnt in li de
 quertibz falsis eni e' q' q'p'p
 d'fioz adaget quertu d'p'p
 q' quertu d'fioz quertat in
 quertu d'fioz q' quertu d'fioz
 debeat g'bare genere et d'p'ha

q' r'g'la logica imde attringunt
 res. P. 1.º n. a. in probare
 d. M. r'g'la logica imde attringunt
 res et p. p. n. M. attringunt res
 imde p. n. p. p. p. in ordine
 t'atm ad aliud p. in ordine
 ad operaz meliz dirigendas
 T. M. et d. n. p. id q' imde
 et p. p. attringunt r'g'la d'p'p
 c. n. q' r'g'la imde attringunt
 et t'atm p. accidens p. in
 ordine ad aliud n. m. et c.

F. P. 1.º n. a. in probare n. M. in huius
 prob. n. a. q' ipse r'g'la elata
 imde attringunt res, p. d'ho,
 illoz imde loqui de quertibz

et inde totum de rebus. Ita ut
 sensus illarum sit quædam divisio
 de rem in suas partes distribuere
 Quædam divisio, scilicet de totum signa-
 quædam signat quædam divisio scilicet.
 Optus dicitur, scilicet de idem oblat
 representare, quod representat
 quædam dicitur scilicet, adeoque de ce dicitur
 saltem representative quædam
 cum dicitur. conceptus dicitur de
 representare pro. genericum et
 differentiale quod ubi dicitur, reglar
 istas sunt inde attingere quædam
 et res totum inde. Ceterum
 etiam forte una l. altera reglar
 inde loquens de rebus in adver-
 sari nonnulli dicitur erudienter re
 ce oblat loquens in longa plura
 sunt reglar, que inde attingunt
 operationes mentis, et a potiori fiat
 denominatio. quod autem de reglar
 l. saltem plura et precipue
 loquens inde de quædam, si
 uterius ostendo
 Quædam reglar prout l. reglar de artificie
 dirigere ad aliquid erudendum: si si

Regla logica imde abtingunt
 res, n' dirigunt artificem ad
 alqd efficiendum: qd logica
 regla n' pot imde loqui
 et intllgi de rebz. *¶* n' p'p
 f. Regla logica imde loquent
 de rebz dirigent artificem
 ad alqd efficiendu dnt illud
 dirigere ad efficiendas ipsas
 seu obta q'p'tum: s' ad hoc
 regla logica n' pot dirigere
 artificem, ut nully intllg qui
 e' artifex pot res seu obta
 q'p'tum efficere: qd ista regla
 n' dirigunt ad alqd efficiendu
 qd ut dirigant artificem ad
 alqd efficiendu dnt imediate lo-
 qui de q'p'tibz.

Ob: 5. Imago pot ee obta oculi
 etiamsi imago intrinseca n'
 imutet: qd et m res pot ee
 obta mtrale logice licet n'
 imutet intrinseca. *¶* c. a.
 h. c. et paritem. Imago p' visio-
 al et perfiri nec in illa forma

alga artfily, introduci, contra
 obfus mtole artium et habitum
 practicum, ut patet ab in-
 ductive et perfici et in illud
 practice nota fra artfily in-
 troduci, qd sine imutaoe pecti-
 fieri n' pot: qo nulla i' parits.

Hic ars culinaria ht pro
 obfo pro mtole pullos et gallos
 gallinaceos et in pullos et gallos
 gallinaceos n' perficit qo et m-
 logica pt hie pro obfo mtole
 res, tunc illas n' p'ficiat.
 a. prof. ars culinaria cuivo
 pullos et expellendo fra nobilma
 viventi, potiq' destruy pullos
 qm p'ficiat qm. A. d. d. pullos
 et gallos gallinaceos n' perficit
 id est n' imutat et ponit
 in illi alqm fra intempu-
 n. a. n' perficit id est n' intro-
 ducit in illos alqm fra m-
 nobilitate qm p'ficiat huc
 c. a. et n. c.

No. 6. 4^o metaphisum textu 5^o
 dicit: dialectica et metaphisum
 disputare de rebus omnibus; quod
 sicut res omnes sunt obiecta metaphisice
 ita et sunt iuxta mentem
 Aristotelis obiecta dialectice seu
 logicae. R^o metaphisica et dia-
 lectica utens seu topica
 que est huiusmodi quidem de rebus
 omnibus probabiliter disputans
 disputat de rebus omnibus c. a. me-
 taphisica et dialectica docentem
 de qua hic homo et quod dispu-
 tant de rebus omnibus n. a. et
 d. c. quod obiecta dialectice uten-
 tis seu topice sunt res omnes T.
 c. dialectica docentem n. c.
 quod autem Artes hic non intellexit
 dialecticam docentem per utentem
 colligit ex quod textu addit enim
 et explicat de qua dia-
 lectica loquitur huiusmodi verbis:
 dialectica autem de qua loquitur
 est tentativa sicut et probabiliter de

reby disputans, ubi docet in-
junctat permonet sibi esse de
dialectica utente.

Viz: 1. Aris in *Iqua* analytica
agit de materia necessaria in
topica de materia probabilis
atque materia est res, quod Arist.
Iqua agit de reby *Rx* c. M.
d. m. atque res est materia
circa quam versatur discursus
probabilis et demonstrativus,
c. m. est materia in qua
fit discursus probabilis et de-
monstrativus n. m. et d. e.
quod agit de reby hinc de materia
circa quam et per autem dicitur per in
ordine ad discursum probabilem
et demonstrativum c. c. agit
de reby hinc de materia in
qua et per se n. c.

N. 2. Si dialectica utens
iuxta Aris. habet pro obo res,
etiam docens habet pro obo res:
si proig et verum quod est per.

M. prot. Lya docens est in
 instrumentis scientiarum et
 reliquis scientiis utriusque
 instrumento aliquid in oblatu
 habet instrumentum quod habet illa habet
 que utriusque instrumenti. si cum
 oblatu peritorum utentium penicillo
 sit imago etiam penicilli seu
 instrumenti oblatu est imago:
 quod si Lya utens pro oblatu
 habet res, etiam docens habet
 res pro oblatu in tali modo.

Ex. n. M. an pro: d. M. Lya
 est instrumentum scientiarum
 activum seu directivum c. M.
 est instrumentum pure passivum
 quale est penicillus in tali
 n. M. et d. m. si instrumentum
 passivum habet in oblatu quod
 habet habet utens instrumenti pas-
 sivi c. m. instrumentum activum
 habet in oblatu si distans: habet
 in oblatu remotum, quod est
 oblatu proximum habet utentem

instans c. m. h. In obtusum
 proximum qd obtusum proximum
 hty utentij instans n. m. d
 c.

Ob. 7. Quia agit de subto, pro:
 dfto p. p. hoc st res: qd agit
 de rebz. R. d. M. agit de
 subto pro: dfto facti et
 reduplicative accepti c. M.
 agit de proto, subto y de no-
 minative accepti subd: agit
 de illy f. acudas et in ordine
 ad aliud c. M. p. p. n. M. et
 d. m. p. hoc, si accipiant
 dative st res c. m. si acci-
 piant facti et reduplicative
 st res, n. m. et c. Arty 4ty
 an intly sit obtusum utole
 Exca?

Artus IV.

An intellectus sit obiectum
 materiale Lo-
 gica?

Quis intly n'a obtusum utole
 Quia ita in patre Mauro
 communissima alioquum.

8. probat 1.^o qd n' e' pars illiq' operi, qd' ga
 imde et p' se intendit, n' pt ee totu
 nlla lya: p' intllg n' e' pars illiq' o-
 peris, qd' lya imde et p' se intendit:
 qo n' pt ee totu nlla lya. M. patet
 ex d'fice p'cti et ab inductione oiu
 alioru h'um. n. vero prof: Illud
 n' e' pars operi a lya intenti: qd' lya
 p' suas r'las h'um finem suu int'it
 seu nullo mdo attingit: p' lya in-
 tellu p' suas r'las h'um finem suu in-
 t'it seu nullo mdo attingit: qo intllg
 n' e' pars operi a lya intenti. M. d
 certa, qd' om' evident' n' pt ee totu
 aliuq' scientia. l. artz, qd' r'la artz
 l. scientia nullo mdo attingit et p'ct
 it'it ab inductione oiu aliu h'um.
 m. vero prof: nlla r'la in tota lya
 l. qua de intellu imde et h'um de
 fine suo loquat. qo p' prof: a. r'la
 lya p' n. q. d'fio de g'rae g'rae
 et d'fio. de ce claros d'fio. de g'rae
 n'ce oi et soli. D'fio de ad'equae
 d'fio, de f'ri in membra p'p'p'ta.
 filiiq' int'it pt here 3. tanos. n.
 sig' h'ec de d'fio in p'ramissis
 n' de ingredi q'la p'ce q' p' p'p'ta
 r'la n' loquat imde de intellu
 h'um de fine suo int'it et nlla
 alia r'la e' sp'ignabilis, qua imde
 loquat de intellu: qo r'la lya n'
 loquat imde de intellu h'um de

finē suo intrinseco.

Prob²o si intelus obtem ntile ^{9.}
 cet lgea, tunc ideo, quia in illud
 introducis operas recta: sed ista rāo
 nulla est, qoz: m. prob¹: si rgle
 lgea de illa introductione non
 loquunt, et in ista introductione
 nulla reperis difficultas, tunc ista
 rāo nulla est, si nec dat difficultas
 in introductione, nec rgle loquunt
 de hac introductione qoz:

M. videt certa or eni ars h¹ pro obto io.
 d. circa qd d¹ tollere aliqua difficulte-
 tem et facilitare potiam ad actum.
 m. vero prof: integ facultatibz ad
 obtemndam operacoē menti sponte
 et impetu ruit ad int obtemnda
 operacoē menti. qz tota difficultas
 versat in ista operacoē produenda
 n¹ vero in int obtemnda in intellu.

Ob: 1^o Illud e' obtem lgea, qd diri-
 git a lgea s¹ intell¹ dirigis a lgea
 quia disponit ad operacoē rectas for-
 manas qoz: R. 1^o retul: argu: illud
 e' obtem atq¹ dirigis ab arte
 s¹ p¹ntes dirigis ab arte pictoria
 statuarij a p¹ria qoz p¹ntes e' obtem
 art¹ pictoria et statuarij p¹ria.

R. 2^o d. M. in l. d. obtul. spec. qd
 a leg. dirig. ut op. facerentur.
 c. M. qd dirig. ut causa operi
 facienti n. M. et d. m. p. intly
 dirig. a leg. inq. causa productiva
 operi c. m. Inq. ipse op. l.
 part. operi facienti n. m. etc.
 Ob. 2^o. In sib. artib. obtul. intle
 e. illud sub. in qd op. art. se
 forma artf. introduc. p. opera
 rentu e. forma artf. leg. et
 introduc. in intle qd intly i
 obtul. intle leg. R. d. M. in
 sib. artib. factiv. et in que
 sub. in qd introduc. forma artf.
 sub. e. part. operi, sub. in qd introduc.
 fra d. obtul. c. M. an artib. acti. et
 in que sub. n. sub. e. part. operi
 artf. sub. d. obtul. intle n. M. et
 dista m. r. c. qd art. factiva p. u
 obtul. intle hant. illud sub. in qd
 introduc. fra artf. ideo fit, quia
 illud sub. sub. e. part. operi et circa
 illud sub. art. fuerant labore pe-
 culiare et p. p. t. d. Ecce
 intly in que leg. introduc. opera
 rentu, nec e. part. operi a leg. in-
 ventu, ne leg. circa illud ita. occipit
 ut fueret alque labore in in-
 troduc. operabil. rentu. qd
 sequi qd intly deat ce. obtul.
 intle quia in illud introduc.

fra. artf. pnt n sequi pdr
 ee obtu mtole saltatorie et aere
 nupio quia fra artf. saltis
 in pede. nupio in aere recipi.
 Ob. 3. idem d' obtu artz qd atqz ex
 fine suo intrinseco intendit atqz
 lya ex fine suo intrinseco in-
 tendit intellu recte intelligenti
 go intly d' obtu m. prof. lya
 m' pnt intendit qd atqz de ta
 posita extra intellu p' intendi
 intellu recte integrate. go parte
 partiali. Inqum fine intrinseco
 intendit intellu. R. c. M. n. m.
 In prof. d. a. lya n' intendit
 pnt operari recta p' intendi
 etn intellu recte intelligente
 Inqum fine qui n. a. Inqum
 fine cui c. a. d. n. c. finz
 qui n' idm ut fine artz
 p' fine intrinseco artz, eque
 nil aliud qm qd a tali arte
 f. se intellu. finz cui
 et finz extrinseco artz. eque nil
 aliud, qm illa rez cui qd
 ab arte partu Inqum illi bonu
 volumz p' in arte per
 foria finz qui d' restz
 efficienda et p' arte finz cui
 hoc, cui volumz et efficienda

à l'œa intenti qd nulla resp
 prof. a. Intell. se par finia
 l'œa intenti: qd etn d' par
 opem à l'œa intenti. in artibz
 eiv finia et qd idm p. a.
 prof. finia l'œa e' intell. bene
 queram atque huius finia intell.
 d' par: qd intell. e' par opem.
 P. n. a. in prof. d. a. intell.
 d' par finia qui n. a. e' par
 qd in vii, pu totij aggregati
 ex line que un' et quo c. a
 et n. c.

Vig: 2: finia l'œa e' fire
 B fire e' alqd gretu
 qd pro parte involvit ipse
 intell. qd intell. e' par
 finia à l'œa intenti. P.
 d. M. l'œa finia l'œa e' fire
 in abstracto C. M. in concreto
 n. M. et d. m. p. fine e'
 gretu, qd pro parte involvit
 ipse intell. p. hoc gretu
 aujray gretive C. m. si
 aujray denominative et in
 abstracto n. m. et c.

Ob: 5. Iqua n' intendit operare nisi
 ut possibile et existentem in intellu
 go etm intellu recte intllgent in-
 tendit. R. 1.º retol. Abs saltandi
 n' vult motu nisi ut possibile et
 existentem in pede go etm intendit
 imde et hanc finem intrinsecum
 ipsum pedem. Itm pictor n' in-
 tendit imaginem qm ut e' possibile
 s' n' e' possibile, nisi Deo imde querat
 go etm imde intendit ipse quatenus
 Dei: go et hic erit pars sui operis
 seu imaginis R. 2.º directe d. a.
 intendit operare ut e' possibile hoc
 e', n' intendit impossibile e. a. intendit
 operare ut possit de e', intendit
 illa circumstantia sub qua e' possibile
 n. n. et c.

Ob: 6. Intelligit recte intelligit de ce
 obitu alicuius artis: s' n' pot ce obitu
 alterius artis qm Iqua, go. R. 1.º
 retol: corpe bene vestitum de ce obitu
 alicuius artis; itm per se bene calcet
 de ce obitu alicuius artis: s' n' pot
 obitu alterius artis qm sartoria et pe-
 toria, go.

R. 2.º d. M. Intelligit recte intelligit de
 ce obitu alicuius artis. Quod occupat
 n. M. 2.º aliqua partem scilicet cum
 querat rectam, qua e' ista deo-
 minans intellu recte intllgentom. M.

et sui dista m. c. et n. c.

Ob. 7: si querat mentis et obli. quae
 sunt eo ipso etiam intell. et obli. quae:
 si querat mentis et oblium quae: quod
 etiam intell. prof. M. querat mentis
 involvit pro parte ipsius intell.
 recte querante: quod si querat mentis
 et quod obli. quae etiam intell. erit
 obli. quae. R. d. M. si querat
 mentis etiam partes et obli. et in-
 tendit ut quod quae sunt etiam in-
 tell. et oblium. C. M. si querat
 mentis intra etiam aliquas partes obli.
 et intendit ut quod quae, sunt etiam
 intell. et obli. n. M. et si dista
 m. n. c. Quae vult medicina
 ut sanet et tamen non videtur tamen fine
 intrinseco in parte medicinae sanae
 aliam etiam dicit tamen fine intrinseco
 intrinseco ipsa amaritie.

Ob. 8. Arist. 1. Ethicorum c. 2.
 statuit voluntatem bene querante
 in obli. et fine ethice: quod etiam
 quae oblium et intell. recte intelligit
 R. d. a. statuit voluntate in fine
 cui c. a. fine qui n. a. et c.
 Arist. 5. huius an vult bene
 oblium utile quae?

Art. V. An voces sint obiectum mtrle Logica?

12. Cum Lya per qdcty .t. qeracy, mtr pvoz
manifestet, ideo quida ex antiqui ab hac
fontia nominales, dicit nomina, pa vocz
pro obto mtrle Lya assignantur, qtra
quos duo:

Obto mtrle Lya n' st voces, prob. 1.
vocz n' st pars operi i Lya Arle intenti:
qo n' st obto mtrle Lya. c. patet ex
l'pide obto. a. prof. qy, et finz i Lya
Arle. intenty e' mdy fuerdi mtr. p' vocz n'
st pars mdy fuerdi mtr. qo n' st pars operi
i Lya Arle intenti. M. prof. illud datq
et finz Lya Arle, qd Arle in analytica
qua e' primaria pars Lya, et p'cipue
in libro posterioru jario p' se et di-
recte intendit: p' mdy fuerdi p' filand
mtr Arle in analytica et p'cipue in
libro postu jario e' p' se intendit, qo
qy et finz Lya e' mdy fuerdi mtr.
m. prof. Arle in analytica illud filand
jario et p' se intendit f' que co qso,
qd ipse habeamy i finz: atqy i qd
p'lam. mtr. e' talz, f' que co qso,
qd ipse habeamy i finz, qo solus planu
intem jario et p' se intendit.
m. prof. ex ipso Arle, qui teste Divo Thoma

hoc expresse h: demonstras n in orate
que i' extra p in orate que in mte
q' h' h'.

Prop: 2^a. oia que p voces proloquimur
id ante mte que p in n' in loquimur
alia qm que p mte que p in n' in
iam in. ideo p'iori dat' affectu q' h' h' h'
que unice in efformandi d' h' h' h' di-
visib' et d' h' h' h' by occupy.

Prop: 3^a. mntz p' se p' h' h' h' loquy q'
voces n' p' obtu' mte h' h' a. patet
quia mntz p' h' h' h' h' h' h' h' h' h' h'
addisced, h' p' p' h' h' h' h' h' h' h' h' h'
h' a' h' h' h' h' h' h' h' h' h' h' h' h' h'
cere rante d' h' h' h' h' h' h' h' h' h' h'
et p' h' h' h' h' h' h' h' h' h' h' h' h' h'
artificia d' h' h' h' h' h' h' h' h' h' h'
atque p' h' h' h' h' h' h' h' h' h' h'
in mntz n' p' h' h' h' h' h' h' h' h' h' h'
h' h' h' h' h' h' h' h' h' h' h' h' h' h' h'
h' h' h' h' h' h' h' h' h' h' h' h' h' h' h'

Obi: 1^a. Lya e' p' h' h' h' h' h' h' h' h' h'
q' h' h' h' h' h' h' h' h' h' h' h' h' h' h' h'
a. Lya e' p' h' h' h' h' h' h' h' h' h' h'
gens p' h' h' h' h' h' h' h' h' h' h' h' h' h'
m' h' h' h' h' h' h' h' h' h' h' h' h' h' h' h'
h' h' h' h' h' h' h' h' h' h' h' h' h' h' h'

Obi: 2^a. Lya e' m' h' h' h' h' h' h' h' h' h'
Lya. prop: c. m' h' h' h' h' h' h' h' h' h'
h' h' h' h' h' h' h' h' h' h' h' h' h' h' h'
vocali c' h' h' h' h' h' h' h' h' h' h'
vocali. p' h' h' h' h' h' h' h' h' h' h'
h' h' h' h' h' h' h' h' h' h' h' h' h' h' h'

240.

figent interna. c. M. externa. n. M. et
si dista n. c.

Obi: 3^o Artes multa tradit de vobis
de verbis roie de fallaciis veterum
q^o horu' tractas falten partialitad
Lycu' pectat. Rx. d. a. Artes de hi
agit f. se et tngm de fine Lycu' n.
a. f. accidens et ra ordina ad que
ratos n. b. c. a. et t. c. q^o horu' tra-
tas p. sint falten partialit ad Lycu'
f. accidens c. c. f. se n. c. Lycu' q^o in
fallacias verboru' discolvit hoc fait
reglas a gramatica mutatas sint
medicq. in agit se p. idem apud
ad agit f. reglas a mathematica p. p. p.
Vnde Lycu' p. p. et d. p. c. ex-
terna. In f. se p. p. accidens q. p.
erat, in hoc pectat ad gramatica
vng. officiu' e' p. p. p. p. p. p. p. p.
bene audire ad quem v. p. p. p.
bene exprimeru'.

Arg: 1^o Lycu' agit de h. a. p. p. p. p. p.
p. vobis, q^o agit de vobis f. p.
Rx. d. a. M. Lycu' agit f. se de h. n.
m. b. c. M. De h. n. vocali n. M.
et si dista m. n. c.

Arg: 2^o Vobis et nece p. a. ad Lycu'
ad p. p. p. q^o Lycu' intendit vobis
f. p. Rx. 1^o

R^o 1.^o utroq; vocis & necessis ad eos alia
 scientia; adhibendas; quod ad alia fieri
 agunt & se de vobis. R. d. a. vocis
 sunt ad ad sciendam legem necessis
 & se et absolute n. a. & accidens
 et ad sciendam legem c. a.
 et n. c.

Virg: 3. Legem tradit reglar d. fadi noia
 quod hoc & obtul legem. R. c. a. d. c.
 quod hoc & obtul legem remotu sunt alia
 res c. c. & obtul legem proximu n. c.

Obij: 4. Illu sylmū hiles iariet & p
 intendit, & quem firmus. s. p. sylmū
 vocale firmus, quod hunc & p et iariet
 intendit. R. d. M. dum sylmū iariet in-
 tendit, & quem firmus forte c. M. & quem
 tantum firmus causale instrumentu et
 grammati. n. M. et d. m. s. p. sylmū
 vocale firmus forte n. m. causale instru.
 et grammati c. m. et n. c.

Virg: 1.^o Hiles q; per reglar n' intendit aliud
 sylmū qm illu & quem firmus causale
 instru. et radiale, quod nulla resp. R. n.
 a. Hiles n' loqui de sylmo, qui tatum instru.
 fuit firmus, patet ex eo.

1.^o quia n' e' credibile interpretes hili;
 eius mentem n' p'fere a'fretos hi omi
 q; h'ntes docent hiles n' de p'ia instru.
 s. de. feli locutum ee.

2^o. quia alias Artes sua in seipso valde
 imprio accipiet, sicut eni valde
 imprie dicitur alqs audire p campana
 licet causale p illa tubial ita et
 valde imprie dicitur alqs sive p syl-
 lum vocale, eo qd causale p illu fiat
 Vig: 2^o quoniam erat ut Artes lo-
 quere de illo syllo, p quem tantu capi
 sime: qd probale de illo. Conu. d.
 Prop: 2. sylmus p quem in toto et
 caule sime e capta faciliu, qm de
 mentu, p quem forli sime, qd
 quoniam erat ut de illo loquere
 p qm sime caule. R. 1^o retu.
 Illud e obbu mathtica in quo faciliu
 ad sime totu artificiu: p qd globo
 p qd faciliu ad sime totu arti-
 ficiu qd globo p qd obbu
 mathtica. R. 2^o. n. a. in prob. c. a
 d. c. qd qd quoniam erat ut lo-
 quere de syllo vocali, t qm de
 obbu attributo t. c. t qm de obbu
 attributo r. c.
 Obj: 5. In syllo vocali reperit arti-
 ficium loqui qd hic et ce obbu lyra.
 R. 1^o retu. In syllo scripto reperit
 artificium loqui, qm in globo p qd
 reperit ars mathtica qd syllo scriptu
 e obbu lyra et globo p qd mathtica.
 R. 2^o d. v. reperit artificium loqui

c. m. inter a. r. m. et c. hinc
 Atlas in d'ive s'lemi adhibuit
 gram vocabula Logos q' d'aque
 interna q'm externa orae s'g'at.
 Vig: 1^o Atlas d'ivo s'lemi q' orae
 int'uit orae vocale et externa
 go nulla resp: prof. a. Illa orae
 Atlas int'uit, quam in libro per
 terminas d'vit, s' in istis, v'tu
 d'vit orae vocale, dicendo: orae
 c' vox significat ad placitu go
 ca' orae vocale int'uit, prof. A.
 hoc d' credibile q' Atlas talia
 orae explicet, et alia orae
 in d'ive s'lemi int'gat, go int'gt
 vocale. R. a. a. in prof. a.
 M. in huius prof. a. a. idco enim
 Atlas ibi d'vit orae vocale, ut
 a' familiarib' iniperet et su
 a' difficultera progredere et q'
 voces famili' integre, modo
 s'iant' int'lem, que unice int'ndi.
 Quod aut' Atlas alia orae
 q'm velon in d'ive s'lemi demon
 strativi int'uit patet ex eo, q'm
 ibi int'uit orae, s' quam post
 s'ing. go hanc s'olem int'uit
 Vig: 2^o Atlas nullibi d'vit orae
 int'lem et internam go hanc proba
 bilis ad int'uit. R. A. a nullib'.

dicitur orare mitem directe et in se
 c. a. indirecte et in alia n. a. etc.
 scilicet, qd tales definiunt orationem
 externam ia sufficientes etm dicitur
 interna, ut oras externa dicitur
 sufficientes in quocumq; oratione interna
 alioq; nequid n fuit oratione interna
 directa et in se dicitur. Idm d
 dicitur si opponant. Tales nulli
 dicitur pro et hinc mitem p
 colu pro et hinc vitem: qd
 nulli explicavit partes. p. hinc mitem.
 Licet tenia pro et hinc mitem
 fortassis n dicitur directe et in se
 dicitur in indirecte et in alia
 dicitur sicut pro et hinc vitem,
 quia equis teni et pro vitem sufficientes
 dicitur in quocumq; hinc et pro hinc.
 hinc et hinc.

Artus VI.

An operatio nra fiat obliqua mitem hinc?
 § 1.

Quaedam prenotanda

14.

Notandum 1o habitum praeiudicium alio se fac
 tum alio actum factum, utiq; fixum
 e. org permanens sine tale org, qd n
 statim transit in ipso exercitio, sicut
 natura et hinc praeiudicium factum, quia

statua quae afficit ut statim transire
 ipsa exercitio se remanet, actus
 cuius finis est opus transiens, sive opus,
 quod cum ipso exercitio transit. Talis
 est Musica, quia opus eius seu sonus
 iuxta reglas productus statim in ipso
 exercitio transit, notandum 2o. aliquid
 huius practicos hanc pro otio mtali sub
 phus seu tale, quod reale distinguitur
 forme. Si statuarum ut pro otio
 mtali materiam quod est sub phus seu reale
 distinctum a forma, i. g. hominibus, equis, asinis.
 Aliquos vero huius practicos hanc pro otio
 mtali sub phus. Tota mtali seu tale, quod
 non reale sed tota forme et iuxta non
 adum recipiendi distinguitur a forma
 est illud sub phus mtali nihil aliud, quam
 prod: genericum illius generis, quod a tali huius
 producit, per quod opus productum generatur
 cum aliis, quae non sunt illud plus ab huius
 productum. sicut generis musices sit sonus
 rectus, seu sonus generis regis, ideo otio
 mtali, in quo introducit forma artificiali ma-
 ficia est sonus in quibus seu gradus et
 prod: genericum sonus. nam pro hoc
 sonus est de se indifferens ad sonum rectum
 et artificiosum et ad melum et regis dif-
 formem, sicut aal in quibus ut et si
 est indifferens ad rectum et irreale.
 Unde sicut aal quibus ut recipiens ipsa
 realitatem sonum formam, ita sonus quibus
 ab arte artificiosa et recte producitur

quasi ut recipiens in se illa artificiosam
 veritatem hanc formam. Sicut res
 longi esse et veritudo idem artificiosa
 n' sint reale distincta, sed sunt p'p'ia
 idem et p'p'ia dicitur materia hanc obla
 m'la seu substantiam n' p'p'ia sed m'p'ia.
 Notandum 3. In libris practiciis factivi
 p' assignari pro obto m'li sub: alij
 p'p'ia. In in statuarum pro obto
 m'li assignat marmol, in pictoria
 colores in pictoria cotium, in libris
 autem practiciis activis quibus pro obto
 m'li assignat talem sub m'p'ia. In
 in grammatice assignat pro obto m'li
 sermo in quibus seu sermo ut sic. in Musica
 sonus in quibus, seu sonus ut sic. in Jul-
 batoria saltus in quibus seu saltus ut sic.
 Eas huius rei videat ex hoc: Quia dicitur
 factivi dicit relinquere quos possit se; quod facti
 artificis introduci in sub: p'p'ia, in quo
 maneat hoc autem n' requirit ad lib' act' bon
 quia isti nulli q'q' dicit relinquere §. II.
 nra de obto m'li et sibi Logica potentia.

15.

§. II.

Nra de obto materiali, et formali Logica Sententia.

Qui s' obto m'li Logica et p'p'ia m'li disti-
 gibilis. Prob: Illud obto m'li

hujus practici, quales ea legem inter se habent
 quod est pars illius operis, quod ab huiusmodi
 intendit, et quae pars confidat praeter aliam
 partem fuit fructus, atque operas utriusque
 regit, et pars illius operis, quod legem imde
 intendit, et confidat praeter aliam partem.
 2^o. operas dirigibile, et obtusum contra legem.
 3^o. quod ab inductione omnium aliorum huius
 practicos. sicut marmos in stratiaria
 obtusum utile, quia est pars illius operis, quod
 stratiaria intendit, fuit stratiaria, et quae
 marmos attingit, praeter aliam partem, fuit
 praeter fructus, et sic loquendo de aliis huius
 practici 2^o.
 Mi: vero prop. totum quod, quod huiusmodi
 intendit, est operas recta, sicut huius operis
 pars est operas dirigibile, sicut et sic est
 confidat praeter aliam partem fuit praeter
 rectitudinem huiusmodi praeter fructus 2^o.
 3^o. tum auctoritate maxima, sicut
 Doctum huiusmodi etiam ex hac parte. Illud
 est quod adequatum legem, quod regula legem
 imde attingunt et docent facere.
 sicut regula legem, imde attingunt, et
 docent facere operas rectas et praeter
 oes regulas confidant, quod.
 Dico 2^o. obtusum fuit legem est rectitudo operis.
 prop. Illud est obtusum fuit huius practici praeter
 quod attingit obtusum utile: sicut obtusum utile
 legem fuit operas dirigibile attingit
 praeter rectitudinem huiusmodi praeter fructus 2^o.
 rectitudo est obtusum fuit legem. 3^o. quod ab
 ab inductione omnium aliorum, huius practicos.
 eorum. 4^o. patet in aliis huius practicos

actio. In quia quod arti saltatoria e' saltu
rectu, saltus autem rectu dicitur duo: scilicet
saltu dirigibile seu saltu ut sic et re-
ctitudine saltu, ideo saltu ut sic dicitur
obitu mobile et rectitudo saltu obitu
sola saltatoria. §. III. Solvuntur obiectio.

249.

§. III. Solvuntur obiectioes

Obi. 1.º quare recta e' tantu facta quare
a Lyca intenti quod n' e' totu quod Lyca.
resol. a. id, quod fit ab arte, tantu fit
quod facta: si operas recta fit a Lyca:
quod operas recta tantu fit rase facta.
M. resol. ab inductione alioru rorum
practicu. In figura recta e' obitu
sola stria et puitria, quia figura
recta fit a stria et puitria.

Conferunt nulla ars efficiunt sicut obitu
mobile sed supponit illud iam ab alio huius
ce factum: si Lyca efficiunt operas mobile:
quod quare mobile n' potest esse obitu mobile
Lyca. M. iteru patet ab inductione.
In stria sicut obitu mobile maxime
In puitria sicut obitu mobile colores
et ita loquor de ceteris huius, non
efficiunt, sed circa sicut obitu mobile
sicut aliunde iam existens et factu
occurrit. R. x. a. in resol. d. Mai
id quod fit ab arte factiva tantu fit rase
facta c. M. quod fit ab arte activa tantu

hinc ratio pro n. M. et d. n. si operatio
 recta fit à Lyca Inqum ab arte activa
 c. m. Inqum ab arte factiva n. M. etc.
 veritas huius refpo: patet in Musica, Mel-
 latoria grammatia &c.
 In prody refpo: ad confirmacionem.
 Obi. 20. si Lyca pret pro obto mlti
 operacione mlti, tunc l. hret operacione
 tas l. irrectas, l. indifferentes: si nllie
 homi pt dici qd nullas operacione mlti
 ht pro obto. R. c. M. n. m. et dico,
 qd Lyca hret pro obto mlti operacione,
 quod quida pt recta phia mlti hret
 indifferentes, seu Lyca introducit
 rectitudinem in gradu generico et
 ratio hanc quare operacione mlti. secundum
 quod ratio operacione neque intelligit recta
 neque irrecta, p. indifferentes ad re-
 ctitudinem l. irrectitudinem. Lyca n.
 quida introducit, hanc rectitudinem
 phia in gradu hanc generico, tunc
 phia p. existentis et indifferentes
 ad rectitudinem sunt hinc phia
 introducit sed in maximo p. existentis
 ad reale distat à figura, p. introdu-
 cit tunc m. phia id e. p. existentis recti-
 tudine ad gradu generico identificata
 ad modo quo in real qd iuxta
 non m. d. quipiendi intelligit inter
 indifferens ad realitate l. idealitate,
 introducit realitate qd ad realitate
 identificata sunt hos p. existentis.
 Dico l. operacione ut p. et indifferentes

ad rectitudinem l. irrectitudinem d'chi-
 nensis, quia oī q̄teras d'ofrentibz
 recta l. irrecta: go operas ut sic
 n̄ pt se obla Lya. P̄. d. a.
 operas ut sic qua reale neque d'ree-
 ta nec irrecta d'chimaria c. a.
 operas ut sic, qua falsi totū nec e'
 recta nec irrecta d'chimaria n. a.
 ut c. Cum deus: petro d' aal,
 predicat de petro aal ut sic p̄a tale
 aal, at forte neq̄ d' aale reale neq̄
 irrecta. sicut go aal, qd' ofrentibz
 l. d' reale l. irrecta, pt abstrahi
 à realitate et irrealitate, ita et operas
 qua reale neq̄is l. d' recta l. irrecta
 pt p̄ q̄ertum falsi abstrahi à rec-
 titudine et irrectitudine.

Dices 2^o. q̄teras recta d'ofrentibz recta:
 go Lya in operacōe recta n̄ pt in-
 troducere irrectitudinem. P̄. 1^o rectd.
 tal' hoī, d'ofrentibz reale: go illud
 n̄ pt introduci realitas. P̄. 2^o
 d. a. operas recta d'ofrentibz recta de-
 pendent à rglz Lya c. a. independent
 à rglz Lya n. a. et d. c. go in illa
 n̄ pt Lya introducere irrectitudinem
 reale et p̄ha c. c. forte et m̄pha. n. c.
 Lya go introducit irrectitudinem in operacōem 16
 n̄tī, quatenus illam producit, n̄tm pro-
 coeque operacōe recta d' n̄ eal int̄ducere
 irrectitudinem. sicut producere aal reale d'
 in eal int̄ducere reale: s̄ Lya producit

Operae rectae: go in operae nri intro-
 huius rectitudine
 Vrg: 1^o n^o sufficit inducere rectitudinem totam
 metaphisicam, go nullo resp: prof: a. si logica
 practica tunc et seu obli^o nri intrin-
 se imutare: si non imutat intrinse
 si rectitudinem totam metaphisicam introducit: go
 n^o sufficit rectitudinem totam metaphisicam
 collere. m. prof: si totam inducit metaphisicam
 rectitudinem in operae nri, tunc inducit
 tunc in operae, quae iam est recta: si
 inducit in operae, quae iam est recta, operae
 n^o iam imutat intrinse go: R. n. a.
 in prof: c. M. n. m. in huius prof: d. M. in-
 troducit in operae, quae iam est recta p^o
 c. M. quae iam est recta metaphisicam n. M. ad d.
 n. si si introducit rectitudinem in operae
 quae iam est recta metaphisicam n^o imutat obli^o
 nri c. m. quae est recta p^o n. n. etc.
 Logica go t^o hoc imutat operae nri, q^o
 faciat illas potius cum rectitudinem q^o
 imrectitudinem identitatem produci.

Vrg: 2^o Ex hoc sequit^r q^o logica tota imulet
 extrinse operae, produciendo rectas potius
 q^o imrectas, n^o autem t^o imulet operae
 intrinse introduciendo in illas rectitudines
 atq^{ue} ad h^o practicum requirit, et imu-
 tet obli^o nri t^o imrectitudinem fra: go
 n^o sufficiente imutat operae. R. n. M.
 quia ista productio operae nihil est aliud,
 q^o metaphisicam introductio rectitudinis. si go
 imutat operae produciendo, imutat et
 illas intrinse dum rectitudinem inducit.
 Vrg: 3^o Illud, q^o totam quicq^{ue} induci, re-
 ista et practice n^o induci: si rectis operae

Intm quipq intduci in operoes. go re
issa et practice n' intduci. R. d.
M. Illud, qd Intm quipq intduci reissa
in intduci practice in sub: alqd phcum
C. M. n' intduci in sub: phcum. n. M.
et sic dista n. c. sufficiat ad huc practice
sumodo qd adyate sit factibile licet id
n' esset paribz phce et reat distis.

Obi 3o. si quaz generiq operaon n'z pa
operas in quaz et ut sic pt assignari
pro obto Lyca, tunc etm figra ut sic
pt assignari pro obto n'z, p'ria et
pro h'li' eiq rectio. sequela i' galle, go
et id unde sequit. R. n. M. et pariter.

Cas n'z et disparit' e:
1o Autoritas quaz om, null' erit h'cti'
e, qui in artibz factivz assignet pro
obto n'z sub: n'z, si loes statuunt
sub: phul.

2o p'ria q' sua procepta sibi quia n' res
fal circa figure ut sic, neq, de una
figura ut sic difficile peculiare p-
perare, hoc erit oibz alijs artibz imita-
tioz e quaz, si versat unice circa ma-
mor et una idud fuerat labore sibi p'ria
que reperit in intductioe p'ra in idud.
Contra Lyca q' oia sua procepta versatur
circa q'rades n'z ac tollenda difficulte
qua reperit in intductioe n'z p'ria rectioz
in operoes n'z: go nulla e' paritas.

Uig. 1o. Ut rectio Lyca p'ra intductioe
in operoes n'z nulla e' difficulte. go Lyca
n' versat q' sua procepta circa p'ra in-
ductioe. R. d. a. nulla e' difficulte ut
rectio intductioe in operoes n'z p'ria

17.

quia p[ro]p[ri]a in illas n[on] int[er]du[n]t c. a. n[on]la
 Das diffilt[is] ut int[er]du[n]t m[et]aph[is]ic[is] n. a.
 et c. Rectitudinem in operaco[n]e n[on] induere
 m[et]aph[is]ic[is] e[st] operaco[n]e n[on] induere
 significata[m] producere, sicut q[uo]d operaco[n]e in
 rectitudine idem[od]o[m] producere difficile
 ta[m] et difficile e[st] rectitudinem in operaco[n]e
 m[et]aph[is]ic[is] induere.

Fig[ur]a 2. Logica nullibi loquit[ur] de hac int[er]du[n]t[is]
 m[et]aph[is]ic[is] et de operaco[n]e ut sic
 q[uo]d operaco[n]e ut sic n[on] p[ot]est esse ob[ject]o[m] Logica. R[ati]o
 d. s. Logica nullibi loquit[ur] de operaco[n]e ut sic
 et de int[er]du[n]t[is] m[et]aph[is]ic[is] rectitudinis sub h[is]
 t[er]minis explicitis c. a. equivalentibus n. a.
 cum Logica p[ro]p[ri]a scribat[ur] reg[ul]as de producere
 recte operaco[n]e, et productio recte operaco[n]e fit
 ista m[et]aph[is]ic[is] int[er]du[n]t[is] rectitudinis in
 operaco[n]e. It[em], cum reg[ul]a Logica de lo-
 quunt[ur] de recte operaco[n]e, et recte operaco[n]e
 e[st] id[em] ac operaco[n]e m[et]aph[is]ic[is] int[er]du[n]t[is]
 ad rectitudinem eo ip[s]o et[er]m[ine] loquit[ur] salt[em]
 implicite de operaco[n]e ut sic et de
 int[er]du[n]t[is] m[et]aph[is]ic[is] rectitudinis. Heq[ue]
 saltatoria neq[ue] Musica dicit alq[ui]d expli-
 cite de saltu et sono ut sic quia in
 op[er]e adaequate saltoria e[st] saltu rectu[m] et
 in Musica sono rectu[m] in hoc aut[em] toto
 op[er]e saltu et sono ut sic se h[ab]et
 m[et]aph[is]ic[is] m[et]aph[is]ic[is] seu fecti et ista rectitudo
 f[er] m[et]aph[is]ic[is] fra[ct]o id[em] saltu et sono ut sic
 dicit[ur] ea ob[ject]o[m] m[et]aph[is]ic[is] et rectitudo fidei.
 Ob[ject]o[m] 4. In ista operaco[n]e n[on] int[er]du[n]t[is]
 rectitudo qua nunq[ua]m p[ro]hibet[ur] ea irrepta.
 q[uo]d in operaco[n]e rectam n[on] p[ot]est int[er]du[n]t[is]
 rectitudo. R[ati]o 1. re[ver]sa: In illud ad

nō potest introduci realitas, quod nō potest nō esse
 reale: sed aal hoīs nō potest nō esse reale:
 ergo in aal hoīs nō potest introduci realitas.
 R. 2^o In illa operatione nō introduci recto
 quo neque phis et secundum gradum spe-
 cificum neque metaphis et secundum gradum
 genericum potest esse irrealitas c. M. quia saltem
 secundum gradum genericum et metaphis potest
 esse irrealitas n. M. et sic dista n. n. c.
 sicut ergo aal hoīs secundum gradum genericum
 potest giungi in irrealitate, quod reale nihil
 est aliud quam posse dari aal reale ita
 et operatio recta secundum gradum genericum
 est giungibilis in irrealitate, quod nihil est
 aliud, quam quod potest loco operis recte pro-
 duci irrealitas.

Obi 5. Contra 2^{am} plurimam rectam operationem 18.
 et reale dista ab operatione metaphis ergo recto nō potest
 esse oblati file logica quia iuxta nos oblati
 file logica nō distinguitur ab oblati metaphis. a. prof.
 recto operationem est ista regula logica: sed haec utique
 distinguitur ab operatione metaphis ergo: R. d. a. recto
 activa est distincta ab operatione metaphis c. a.
 recto passiva n. a. lat d. c. ergo recto ac-
 tiva nō potest esse oblati file logica c. c. recto
 passiva n. c., ad probandum pariter Respondetur
 d. M. recto activa est ista regula c. M.
 recto passiva n. M. recto enim passiva
 operatio nihil est aliud quam conformitas, o-
 peratio cum regula logica: hoc autem conformi-
 tas reale identitas in operatione metaphis.
 Obi 6^o si recto passiva est oblati file logica
 tunc etiam recto activa ipsa potest esse verum ergo et
 posteriori. M. prof: recto passiva includit
 pro parte ipsam recto activam per istam

igitur Ligea go si recto passiva dicitur
 sicut Ligea, etiam recto activa erit
 oblat sicut Ligea. a. prof: recto passiva
 e' yformitas operao; int; u' rgl; Ligea
 u' recto activa: atque hoc totu' sicut
 yformitas operao; u' rgl; Ligea involvit
 manifeste pro parte, ipsas rglas Ligea; in
 recto activa e' pars reddim; passiva. p.
 n. M. in prof. d. a. recto passiva involvit
 reddim; activa in oblique c. a. involvit
 reddim; activa in recto n. a. et d. c.
 go si recto passiva e' oblat sicut d.
 qd dicit in recto et in oblique, etiam recto
 recto activa erit oblat sicut c. c. sicut
 recto passiva sicut d. qd dicit in recto
 e' oblat sicut Ligea n. c.

Viget: Ligea intendit operari recta ut recta
 et ita yforma rgl; Ligea; go intendit
 ipsas rglas per recto activa. p. 1.
 recto: Deq; dicitur punit punitu' vult yformi-
 te p. bice u' punito: go vult ipse punitu'.
 punito vult facere imagine' simili pa-
 latio go vult facere ipse palatu'.
 De: vult amare equu' simili p. equi.
 go vult etiam punit equu' amare. p. 2.
 d. a. Ligea intendit operari recta ut
 recta sicut dicitur in qd operari recta per
 yformi rgl; Ligea; dicitur in recto c. a.
 sicut dicitur d. qd dicitur etiam in oblique n.
 a. et c.

10.

propositio 2. secunda de essentia
 virtutis. hae quaestioe examinanda
 an sicut sit virtus intellectualis; 2. an sit sicut et ass.
 3. an sit ad lateras sicut neutra? Ho: 1. an Ligea sit
 virtus; 5. 1. promittunt quoda' de vite in gumi.

Quaestio II.

257.

De essentia Logica. hac quaes-
tione examinandum est 1.º an Logica
sit virtus intellectualis. 2.º an sit scientia,
et ars. 3.º an sit ad ceteras scias necessaria.

Art. I.

An Logica sit Virtus, nec ne?

§. I.

Premittuntur quaedam de virte
in communi.

Virtus in sensu latiori significat vi artis
cuiusvis rei, sicut ignis dicitur virtus
molendi ferrum, equus virtus currendi.
Vnde ab Arto 2.º ethicorum c. 6.º virtus
sui descripta: dicitur d. se virtus et
idem, cuius est virtus, bene affectu sentire
et opus eius bonum facere. hanc descriptio
explicat in exemplo: virtus oculi, ait
et oculi ipsi et opus ipsius bonum facit
ut oculi virte fiat ut bene inspi-
ciamus. Circa hoc
notandum 1.º in sensu strictiore auspi-
ritate pro qualitate quaedam virtus intellectualis,
et quae virtus illa fit et denominat bo-
na, atque dispositio ad bonum. Vnde in
philosophico libro citato dicitur, quod fit virtus, quae
bonum facit, hanc est virtus eius bonum
reddit. Item 2.º philosopho textu 17.º et
dispositio perfecta ad optimum. hoc est, est
qualitas potentia, quae ex virtute sua est perfecta
facilitatem potentiam ad optimum sicut ad archum

qd optimum talis potentia. Notand. 12.
 Quod duplex deus in hoc potentia videtur
 videtur et voluntas, sed dupliciter quia
 in illo datur virtus, moralis scilicet, et
 intellectualis. Moralibus affertur et disponit
 voluntas, talis v. g. iustitia, temperan-
 tia &c. Intellectualibus vero affertur intellectu
 eumque tamquam potentia perfecta disponit ad
 optimum, ad actum videtur certum, et
 elegans ad actum evidenter, si sit actus
 moralis, ad nullum actum naturalem certum,
 nisi sit evidens.

Not. 3^o ad rationem virtutis scilicet dis-
 ponat ad optimum illius potentia cuius
 virtutis. si virtutis moralis v. g. temperan-
 tia virtutis voluntatis etiam si disponat ad
 optimum in illis se voluntatis tantum. Contra-
 rio virtutis intellectualis est virtutis etiam si dis-
 ponat ad optimum intellectus, sicut ad actum
 certos et evidentes.

20. Unde Aristoteles virtutes intellectuales in se definit
 quod sit habitus quo anima apprehendit. Pl. n. g. d. re.
 tu dicit.

Virtutes intellectuales ab Aristotele sexto Ethicorum c. 3.
 enumerantur 5. sapientia, scientia, intellectus,
 prudentia, et ars.

Sapientia est scientia rerum profundarum,
 rarum et supremarum causarum, talis est theologia et
 metaphysica.

Scientia est quicquid certa et evidens rei per
 causas, secundum se vel secundum principia, per quod
 res est. Talis est physica.

Intellectus dicitur hic pro ipsa potentia, si est habitus
 quo abstractim inde primis principibus fitur.

quo fit ex bonis nota.

Prudentia est actus in rebus bonae activus
circa ea, quae generi humano bona sunt.
Ars est actus in rebus bonae affectivus.

Nota: 4. Quando dicitur, quod virtus deat dis-
ponere ad optimum, sicut ad actum, qui
est optimum potentiae, per actum hunc non intelligitur
actus regulatus, sed actus elicitus. Actus eli-
ctus est ille ad quem elicitivam virtus potentiae
inde inclinatur, seu per ipsam regulam virtus.
Actus regulatus vero est ille, qui per actum
elicitum, seu per regulam dicitur. V. g.
si videris inveneris enteris, ad hoc honeste
proferre virtus prudentia statim dicitur
et inclinatur potentiae suae ad hoc verum.
Unde: Talis invenis, iudicandus est bonus.
Deinde, dicitur invenis, ille est bonus.
Primum iudicium est actus elicitus a virtute
prudentia, alterum est actus regulatus ab illo
virtute per iudicium. Primum iudicium
est certum et evidens, quia evidens est,
quod sic fit iudicandum, et si aliud iu-
dicium feceris male iudicare.
Alterum vero iudicium in illo ex-
terna invenis, quos potest esse fuita
per se falsum et operatur malum
potentiae, quamvis etiam hoc iudicium
falsum, habeat illam bonitatem, quae per actum
elicitum intenditur, nempe per bonitatem
non praeiudicantem, et operatur ⁱⁿ iudicium
invidentia. §. 2. in rebus fit
virtus!

§. II. An Logica sit virtus!

Tria Logica docentur, de hac enim sola
 est quaestio, scilicet an logica sit
 propria et sophistica et virtus intellectualis
 propria: quae est species virtutis intellectualis
 virtus intellectualis est qualitas inclinata
 et facilitans intellectum ad actus veros
 et evidentes: atque haec analytica,
 quae propria et sophistica est habitus
 et qualitas propria: non propria: veritas haec
 Logica inclinat intellectum ad eliciendum
 reglas Logicas, atque regulae Logicae sunt
 actus certi et evidentes, quia sunt quae
 deducuntur ex principiis certis et
 evidentibus: quae non de his analytica
 est manifesta, ut non tantum actus elicitus
 seu regulae analyticae sunt evidentes
 sed etiam actus per has reglas directi. De
 regulis vero propria et sophistica sic
 ostenditur: Regulae propriae sunt, id est, non
 et similes: in propria probabili et
 remota non iudicantur nec proprio et evi-
 dente nisi per quaedam. Si duo sunt
 contingentes quae unum certum, si
 aliter quibus non sunt certo et proprio
 sunt tantum contingentes quae unum sunt: si haec
 regulae et idem de ceteris, sed sunt certo
 et evidentes: quae actus elicitus propriae sunt actus

certi et evidentes. Similitudo ratio
sophistica est certa, quae evidenti appen-
dunt, si servent, proinde aliquo
sophisma: go hoc tres topica ad artu
elicitu, inclinant certu et evi-
dentes, et gregate sunt virtutibz intellectu;

Ob: 1.º Virtus disponit ad optimum, sicut
topica n. disponit ad optimum:
go hinc topica n. a virtutibz. n. prof.
Topica inclinatur ad certu mere pra-
babile, qui sapor est falsus, go topica
n. disponit ad optimum, P. d. M.
virtus disponit ad optimum artu elicitu,
id est artu elicitu dicitur esse optimu
c. M. disponit ad optm artu regulati,
id est etiam artu regulati dicitur esse certu
et optimu n. M. et d. M. si topica
n. disponit ad optimum artu regulati i. m.
ad optm artu elicitu n. m. et c.

Insipientia haec in prudentia, qua iusta
est a virtutibz intellectu; et haec n. disponit
ad optm artu regulati, quia artu regulati
providet n. sicut est optimu, in aliquo
sunt falsi et gregate malum intellus.

Vergetibz ad virtute n. sufficit, ut artu
elicitu sint boni et veri, sicut requiritur
insipient, ut etiam artu regulati sint
boni, et veri, go nulla responsio.

prof. a. si sufficit ad virtute intellectu,
tunc artu elicitu sint veri, tunc etiam
ars faciendi est virtutibz intellectu;
sicut hoc est ad hunc ad virtute go;

prof. m. nulla virtus est prohibita et
 contra nulla virtus aliquid potest suscipere.
 Si, si ars furti est prohibita
 et contra hanc artem multi suscipi-
 untur, ergo ars furti non est virtus.
 R. n. a. in prof. c. M. n. m. in
 huius prof. d. M. nulla virtus moralis
 est prohibita et contra nullam moralem
 virtutem potest aliquid suscipi c. M. nulla
 virtus intellectualis est prohibita, et contra
 nullam talem potest aliquid suscipi n. M.
 et contra m. d. c. ergo ars furti
 non est virtus moralis c. c. non est virtus
 intellectualis n. c.

21.

Obi. 2: Virtus intellectualis est, qua perficitur intellectu.
 Si topica non perficitur intellectu ergo topica non
 est virtus intellectualis. prof. m. topica dicitur
 ponit ad malum sicut ad finem propter
 qui sope est falsus, si si disponit ad malum
 non perficitur intellectu ergo topica non perficitur in-
 tellu. R. c. M. n. m. in prof. d. M.
 topica disponit ad malum se et inde
 n. M. disponit ad malum tantum per accidens
 et modo c. M. et d. m. si si disponit ad
 malum se et inde, non perficitur intellectu
 c. m. si disponit tantum per accidens ad malum
 non perficitur intellectu n. m. et c. Quod
 virtus intellectualis potest per accidens et
 modo dispoere ad malum patet in praxi
 quo quidem dicitur quod invenit exterior bene
 quod iudicandum sit bonum, licet per accidens
 et modo per hoc iudicium disponit ad iudicium

falsu. sic etiam optima medicina
vel per seipsum ad mortem disponit, sed
accidens totum et propter intentionem artis
medicæ.

Vrg: 1.º Topica per se et inde disponit ad
malum sicut ad falsu: ergo manet argumentu
a. prof. Igra per se et inde disponit ad falsu
solum proble, qui sapientia est falsu: ergo
per se et inde disponit ad malum.

R. 1.º n. a. in prof. iteru n. a. Topica n
disponit inde ad solum proble, sed disponit
inde ad reglas solum proble, que regle
eque pot esse falsa, sed sic sunt vera et evi-
dentes. R. 2.º n. a. in prof. d. a. Igra
per se et inde disponit ad solum problem
qui sapientia est falsu, ita ut intendat falsu
n. a. ita ut falsu n. a. intendat. c. a.
et n. c. Instentia hec in arte medicina
que intendit medicina que sapientia
mortem infert, licet illa n. a. intendat
ut inferente morte.

Vrg: 2.º si intendit solum proble, qui
sapientia est falsu, tunc eo ipso intendit
falsu, sed intendit solum proble, qui
sapientia falsu est, ergo eo ipso intendit falsu!

R. 1.º retroque in medicina. R. 2.º d.
M. tunc etiam intendit falsu quod tale
est quia ut falsu n. a. intendit falsu
quod tale sic quod quidem est falsu n.
ta quod ut falsu c. a. et n. c.

Ob: 13. si actus regulati topica n. a. optima
tunc neque actus dicitur; sed propter se
ergo et posteriorius. pro M. tanta est bonitas

medii quanta et bonitas finis. Atque
autem civiti topicis per medium ad finem
problema, et hinc et finis topicis: quod
si finis fuit solus problema, non optime
intellectus, neque medium fuit regula topicis
per optime intellectus. R. 1. M. in prof. d.

22.

M. tanta et bonitas mediis, quanta et bonitas
finis, sub ea ratione, sub qua medium in-
tendit finis. M. quanta et bonitas finis
sub alia ratione n. M. et d. m. per regula logica
et medium ad autem problema, ita, ut intendat
eius falsitas n. m. ita, ut intendat autem
et verum et in ratione artefacti. c. m. et n. c.
Insuper saltem regula sophisticis n. per optime
intellectus, quod. prof. a. regula sophisticis inten-
dunt finem per sophisticam in ratione mali-
fice in ratione falsi et deceptivi ipsi intellectus
quod. R. n. a. in prof. intra n. a. sophisticis
non intendit ut fiat sophisticam in autem falsi
per tamen petit ut solvas sophisticam et agere
et videtur error, et deceptio intellectus proprii, ut
sophisticis et virtus. R. 2. n. a. una prof.
sua, nam etiam ille autem falsi et sophisticis
et presentibus in ratione artefacti, et resolute
eius, qui illos facit et non assensit, et nullo
modo a malum, quia non deceptus per illos, per
malum non est, quod qui pro alterius autem falsi,
proferens illos in ratione falsi.

Quod autem per autem sophisticis aliam intellectus
deceptus, non impedit, quo magis per sophisticis
in virtus respu, per intellectus, sunt per
virtus pictoribus et virtus, atidem per pictoribus
illius regis, prout J. g. virtus et veritas autem
artefactus ut non tamen veritas deceptus ad eam
quod intendit ad volens per utrum aliquid alium oculum
pictoribus intendit et virtus et veritas virtus.
Ob. 3. instrumentum non est virtus, neque enim
aliquid neque ignis, nullo faciens finem virtus

atque Lyca et instrumentum qm. P. d. M. instrum
 si d. simul. sit hty, qui hty (arty) certos et exi-
 dentes et i. virtus c. M. leg n. M. et sub
 eadme diffioe n. c.

Leg. Virtus et expeditibile pte se: si instrum
 et i. expeditibile pte se: go instrum n. e.
 virtus. Q. d. m. instrum et i. expeditibile pte
 se. H. n. hat pna bonite, c. m. si hat
 pna bonite n. m. etc.

Regula Lyca hoc ipso, qd pntaty in hly
 certi et evidentes, hat pna bonitem
 referat intay, sicut oia alia quae evidens
 est, neq. hoc illorum bonitas minuit
 hoc, qd adhuc ullerq. referat ad aliam
 bonitem intay aquirenda, sicut tam
 hty, qui artu pnae nil pnt de sua
 bonite, etiam si ad alia virtus exer-
 ceas, referat. Aliter autem Lyca sit pna
 p. ars.

Art. II.

An Lyca sit scia, vel ars?

Nota scia triplici modo accipit: 1.º et latine
 pro quavis quae seu certa illa sit seu probl.
 modo vera sit. quo sensu intelligitur
 idem Arist. oia hoc atrali sine desiderat.
 2.º accipit scia, pro quavis certa et evi-
 dente tota facultiva, qua sicut eligibatur
 pte se, nec ad opy referat. qualis e. v. g.
 Quis scia in metaphis. p. sensu Arist.
 accipit scia secundo metaphis. sentu 12.º
 in hoc quoq. sensu accipit scia in discipio
 virtus intellectualis. 3.º accipit scia in sensu

quodam modo pro quacunq. quise certa
et evidente rei f. causa: id e. pro qua.
vi. gulfiva fientifica deducta ex pro-
missis certis et evidentibus, sine deini-
tionalibus fit sine practica, atq. ita
accipit fua. ab h. l. 6.º m. h. l. C. 1.
ubi in h. f. ias et m. philofophia et arth.
recept. hoc notato.

Dico 1.º Lya docens d. fia accipiens
non fia in ultio fenfe primæ ex-
plicato, id e. pro h. l. inclinante
ad quise, certis et evidentibus causa.
Probat: fia d. h. l. inclinans ad arth. cal.
hos et evidentes f. causa: id e. ad gulfiva
deductas ex promissis certis et eviden-
tibus: f. Lya docens d. h. l. h. l. go Lya
docens d. fia. prof: n. Lya docens d.
h. l. inclinans ad reglas Lyas: f. h. l. h. l.
ft gulfiva deducta ex promissis certis
et evidentibus: go Lya docens d. h. l. in-
clinans ad gulfiva deductas ex promissis
certis et evidentibus. n. patet ab in-
dubitato, et ex parte in f. h. l. probata
d. in reglas quise f. h. l. reaspirans, certis
raos evidentes deding.

Dico 2.º Lya docens d. et m. ars ita Conf.º
Compendio, Manoy et alii. prof: ars d. h. l.
verb. in rase effectivog: f. Lya docens d.
h. l. h. l. go Lya docens d. ars. n. prof.
Illa h. l. d. in vera rase effectivog, qui
inclinat intell. ad arth. veros h. l. qui
dirigunt actives distincta ab actibus
libera voluntis: f. Lya docens d. h. l.
inclinans intell. ad arth. veros h. l. qui
dirigunt actives distincta ab actibus libera

voluntatis: qd. legem ducem et hinc in vera
 rone agunt. n. patet ex eo quia regla
 legum dirigunt homines faciendo, qui sicut
 atq. mde. tunc liberi et subiacentes
 imperio voluntatis.

Obi. 1.º iuxta Belem C. Ethicorum c. 4.
 et 6.º oblati fide ut ex tale qd. n. h. in
 nobis principia: sicut oblati legem h. prin-
 cipia in nobis: qd. legem n. e. fide. n.
 prof. oblati legem sicut mde. faciendo, sicut
 hinc principia in nobis. qd. d.
 M. oblati fide sicut hinc, de qua
 loco citato loquitur Belem, n. h. prin-
 cipia in nobis. c. M. oblati fide practica n. M.
 hoc enim ut officiale sicut oblati et
 quia n. d. c. qd. legem n. e. fide sicut
 hinc pure c. c. practica n. c.

Vrg: fide et practica agunt de obli-
 gationibus, immutabilibus, aeternis, hinc
 Belem: sicut legem n. agit de talibus obli-
 gationibus: qd. legem n. e. fide. D. d. M. fide agunt
 de rebus necessariis, immutabilibus, quo ad exis-
 tentiam absolutam n. M. agunt de necessariis
 immutabilibus, quo ad quoniam practica
 essentialia c. M. et d. m. sicut legem n. agit de
 necessariis quo ad existentiam absolutam c. m.
 quo ad quoniam practica essentialia n. m. etc.
 Explicet distinctio. Res necessaria quo ad
 existentiam absolutam e. illa, qua simpliciter
 n. pot. n. existere, atq. idem ab aeterno
 existit, et si existit n. pot. mutari, aut
 in aliud delinere, atq. hoc modo e. necessa-
 rium, immutabile, sicut dicitur. n. e. autem
 necesse ut fide agant de rebus hinc

necessarij, immutabilibz q. quia si
nulla daretur scia nisi illa ab alia
qua agit de Deo.

Contrariis ree necessarij, q. qd
ad quoniam profu contliu v. qd
dat necessitas, diuina v. cuius si
existat tale scitu seu res, illa
cessis talia prota veniant ita
ut v. sit existere, quin siue
constant prota illa.

Quod autem Lgea agit de rebz locu.
se necessarij patet, quia Lgea agit
de d'fise, diuisione et syllogis de-
monstrat v. q. hoc prota qd d'fise
deat ee clarior d'fise, qd diuisione deat
fieri in membra opposita, qd syllogis
deat hie 3. talem tenos. de autem
necessity qdita, ut, si existant
hoc scitu siue d'fise, diuisione l.
syt syllogis hoc prota illi. queriam
necessarij, ita, ut v. sit amittere
bona d'fise diuisione et syllogis, quin
siue existant hoc prota, qd Lgea
agit de rebz necessarij, quo ad quoniam
protu contliu.

Obi. 2. Lgea e' in p'ta sciendi, qd
v. e' scia. pro e. si Lgea est scia siue
et in p'ta sciendi, tunc quoniam
seu audiscens Lgea quoniam siue siue
et in p'ta sciendi, si absurdum e' teste
Arle, quoniam scia siue et in p'ta
mente sciendi, qd Lgea v. e' scia.

24.

Re. c. a. r. c. in prof. d. M. absurdum e' quoniam
sciam et siue inu sciendi, qui nq sciendi si

illa q^{ue} fuit n. M. qui sit distus ab illa
fua et profepois ad difenda illa fiam
c. M. fu exist Arter loqui: qui infirma
intendi medicinari et addidit medicina
qua debuerat ante didiciffe .

Reg: Lgea est mdy fedi seu instrumta oim
fiaturu: go fi est finl fua et instrumta
est instrumta fua q^{ui} q^{ui} et q^{ui} profep-
ois ad fiffam. R. d. a. Lgea d^{ist} instru-
mentu oim fiaturu distatu a p. c. a.
alite n. a. et c. l. d. c. go Lgea inadeguata
ad inadeguata hoc est quoniam rgle ad
alias quafda rglas ft instrumta et pro-
fupont q^{ui} illay c. c. Lgea adaguata ad
adaguata hoc est o^{mn} rgle ad o^{mn} rglas
ft instrumta et profepois ad illay n. c.

Obi: 3. De finglariby n^{on} dat fua: ft
Lgea fup^{er} h^{is} practicy verfat fctm circa
finglria: go n^{on} d^{ist} fua. R. d. M. de fua-
glariby q^{ui} fiderati, feundu^m proba finglria
n^{on} dat fua c. M. de finglariby q^{ui} fiderati
feundu^m proba quonia n^{on} dat fua n. M.
ft Lgea verfat circa finglria ftlt circa
nti, quoniam finglres q^{ui} fiderando illay
feundu^m proba finglria n. M. q^{ui} fiderando
illay feundu^m proba quonia. R. c. n. et n. c.
probi quae est q^{ui} in collectioe finilim
cobbu^m q^{ui} fiderat fingul^{is} pro: finglres est
q^{ui} uni foli in q^{ui} collective finilim
q^{ui} fiderat. V. g. in d^{ist} re: pra: quae
est q^{ui} ft o^{mn} itm q^{ui} ft explicans
nta^m na^m hoc proba q^{ui} fiderant n^{on}
fctm Dei ft oim reu^{er} Defioi. pro: veru
finglres illig^{is} est q^{ui} ft explicans n^{on} Dei.

na hoc pro: nulli quoniam nisi. De
 officio. Item de officio v. g.
 petri. Licet itaque tanta consideratio
 officio singulorum Dei l. petri secundum
 proba quonia, sicut quod sit oras
 et explicans nra rei n. abstrahendo
 pro: singula nra quod sit ampli-
 cius nra Dei l. petri.
 Dicit hoc ipso quod Licet deat quod
 factibile n. e. sicut. q. q. prof. a.
 Ideo artes mechanice v. g. fabrica
 fabrica n. e. sicut, quia habet pro
 oblo quod factibile: q. q. B. na.
 in prof. n. a. si ideo mechanice
 artes n. e. sicut, quia n. scientificis
 hoc e. sicut artes certos et evidentes, v.
 longi circa oblo sunt in propria
 sua ex principis, certis et evidenter
 demonstrare nesciant, sed eadem l.
 a. majorem l. a. sola experientia
 accipiunt. si enim sua propria
 demonstrarent. q. q. nra artes
 facere drent. si sunt logica reglar
 suas, nil obstat quo minus sua pro-
 pria divi sint, nisi forsitan vilitas
 obli aut exercitii id prohibeat.
 Art. 3. et logica sit practica?

Artus III.

An Logica sit practica.

Casus autem, hoc in questione deo

variant et quia non veniunt in af-
firmanda quicquid practica practi-
ca est hinc practica. Unde ut ab his
tota quæstio deinde pendat, hinc
explicite per brevitè promittenda et
§. I. quod sit quicquid practica et speculativa.

§. I.

Quid sit cognitio practica
et speculativa.

Quæstio hæc pura est de ree unde
opere præterit non est, multas et va-
rias antea sententias referre, si quæ
sunt Aristotele et à quibus antea
sententia ad quicquid practica requiritur
brevitè annotabimus.

Quænta Aristotele 1.º metaphisicorum c. 1. textu 3.
cognitio practica est, cuius finis est quæ
speculativa vero cuius finis est veritas
hoc est quo consistit in sola exemplare
et veritate obiecti sui. V. g. cognitio per qua
philosophus exemplat naturam calorem et frigiditatem
quia non gliscerat calorem ut illud fa-
ciat sed solum ut prospiciat; atque adeo
finis huius cognitionis est veritas, qua
philosophus de calore hæc inquit. Contra quicquid
quæ hæc faber fabricans de amolliendo
ferro est practica, cuius finis illius sit
quæ, sicut ferum amollire, adeo finis

illis quibus n' e' sola veritas, s' op' ad p' artem dirigunt.
 Unde quis practica quibus definit
 q' sit quis s' se dirigens quos-
 ta ad effectus sui obti.
 Spectator vero e' quia s' se n' d' d' rigeat quoscente ad effectus p'iodi
 seu quo s' s'it in sola contemplatione
 sui obti. q' autem respicit ut quis
 sit s' se et intrinsece dirigens ad
 effectus sui obti. quibus variant
 Auctores, quibus ta requirunt
 1. ut obti illis quibus sit factibile
 ab ipso quoscente; na' quis nemine
 pot' dirigere ad effectus obti nisi quos-
 centem, et quidem ad effectus obti
 factibile. tamen ab ipso quoscente. si
 quis, qui ut videtur de nobis fides
 n' e' practica, licet cui illis obti
 nobis videlicet sit factibile, n' e'
 tamen factibile ab ipso quoscente, pro-
 p'ea inferunt n' nulli quibus pra-
 ctica n' posse se de obti in facti-
 bus illis obti n' amplius sit factibile
 s' deo facti abstracta ab quoscenti
 et faciendo. quare e' quis dicens: q' q'
 q' stat. solum tibi tibi.
 2. requirunt, ut quis dirigat ad effectus
 facienda illis quibus et tui ad aliud
 qualemq', alius q' quis est practica
 in quibus sit dirigens ad obti. l. amovet obti
 quibus est videndum.

hinc quis quoniam habuit Chry de peccato
 licet dixerit et moverit ad odium
 peccati n' t' fuit practica, quia non
 dixerit illud ad effectum ipfius peccati
 cuius Chry erat incapax, si tamen ad
 effectum odii, qd n' erat obitu illius quoniam.
 3^o requiritur, ut quis n' tamen repre-
 sentet obitu factibile, ab operante, si ut
 etiam modo factibili, hoc e' quoniam de ea tali
 quo influ ita illuminat, ut apta fit
 illud dirigere et pervenire ad effectum
 obitu sui. fit autem hoc aut repre-
 sentando partes factibiles, quo requiruntur
 ad illud obitu, aut aliquid medium, quo
 officium aut motum, quo voluntas ad
 id faciendum permoveri aut aliquid aliud
 simile. In hoc quoniam syllogismum in bar-
 bara appellat tribus partibus universalibus,
 affirmativis et practica, n' item hoc
 syllogismum in barbara clare exhibuit. na
 prius dirigit ad effectum syllogismi offen-
 tendo partes, et quas fieri potest et potest
 a generante. Nil tale fieri potest.
 2^o En istis partibus. ferunt e' molle fac-
 tibile, et ferunt e' molle factibile
 et igne. prius e' pectus poste-
 rior practica, quia dirigit ostendendo
 modum ad effectum sui obitu. similiter
 hoc quoniam inductiva, peccatum p' t'
 naturalia e' odio habendum et fa-
 ciendum, dicit inductivam practica, quia
 et si n' ostendat, quomodo adiu dicit

clinientur offendit in motum quo
 gressus dirigij ad effectum odii
 ex quibz;

Colligij 1^o n^o e^o nece^o ut quis
 practica m^o operandi quod ad
 oia ita p^oponat ut n^o sit opus
 ulteriore. Ignise directiva s^o p^o
 fieri, s^o universaliore quanda
 raeo circa obtu sicut exprima
 qua gressus ad illud variat^o di-
 rigat. sicut quis dicitur solum in
 barbara fieri ut s^o 3. p^oter unives
 affectus e^o gnis practica, licet ad fa-
 ciend^o hanc solum requiratur
 alia gnis directiva, nempe illa
 qua docent quid sit pro unives^o effect^o.

Colligij 2^o gnis e^o practica
 remota l. propinqua p^oter mag
 l. minus remota l. propinqua gres-
 cent^o ad effectum obti dirigij.

Proxime practica gnis e^o illa qua
 oia representat oia ut voluntas
 stat^o sine alia directioe possit
 imperare effectum obti, talis gnis
 e^o hoc dicens: tibi pecunias adu-
 pti bonu e^o, hunc pauperi elem-
 pna dare ad redimenda peccata
 tua. hoc contra bonu e^o elem-
 pna dare e^o practica remota
 indiget eni alia adhuc directioe
 qua ostendat tibi et quid^o hinc
 nunc bonu e^o elemosina dare.

Colligij 3^o ad gnis introitu practica

seu practica in actu 1.^o n^o requiritur
 ut actu à gnoscante ordinat ad
 effectum obti.; na quis medicina
 v.g. etiamsi n^o addiscat in ordine
 ad efficiendum medicinam l. sanitate
 t^o ex se apta ad dirigendum
 gnoscante ad effectum obti. illum.

Quis practica in actu primo dicitur
 quando gnoscens actu obtulit illi iuxta
 eius directionem n^o producit, si vero
 actu illud producat, vocat practica
 in actu 2.^o

Colligit 4.^o Non requiritur, ut totum quicquid
 obtulit sit factibile, aut ut quis
 fiat p^o m^o prescripenti. v.g. hoc
 m^o ferrum et emolliendum ad ignem,
 na p^o hanc quise ferrum mollefit
 ad ignem, gnoscens dirigit ad e-
 molliendum ferrum, etiamsi neq^o ferrum
 facere pot^o, neq^o quis dirigit
 m^o prescripti. Nam rursus n^o
 requiritur, ut gnoscens sit libet
 ad illud obtulit n^o faciendum, na
 licet obtulit necessario à gnoscante
 fiat, quis t^o obtulit representet
 m^o factibili, p^o hoc iam suffi-
 ciente dirigit gnoscens ad illius
 obti. effectum, q^o p^o hanc quise
 l. n^o errat, l. obtulit officere fiat
 ut t^o, si hanc quise n^o h^obitet,
 in efficiendo obtulit l. errat, l. illud

oim facere ignoraret. Si quis
 Dei de procedendi creatur, & pra-
 ctica, quia, licet Deo curare
 n' pot, si ta hanc quise n' ret,
 ignoraret oim, & modo eas pro-
 ducere dret. Item quise beatitudi-
 qua dirigunt ad amorem divinum
 & practica, licet necessrio Deo
 ament, neq; ta sequit quise
 brutum qua libera n' p, quide
 dirigunt v.g. ad gmedendum l. n' d' u
 existimandi p. se practica, quise
 f quise practica ab oibz intell'z
 quise intellectiva. §. 2. quise sit rati-
 et speculatio item quise sit scia
 h'z speculativ' et practiq.

26.

§. II.

Quid sit praxis et specu- latio, item quid sit scia seu h'us speculativ' et practicus?

Speculatio aliud n' e qm ipse quise speculativ',
 v.g. quise qua hoc effiderat causa s'oli certis
 divinis p.

Praxis e operas quise, directa a quise intell'.
 v.g. operas purgandi, carendi p. Qas e quise
 praxi e quise, qua dirig' a quise intell'va
 practica. unde infero contra s'oli et p'roq

Homines, quod etiam utique operari seu actus intellectus
sunt aut et se praxi, quia utique experientia
est etiam operatio utique v.g. spiritus diversus
non diriguntur ab actu intellectus seu quibus regu-
lariter ac dirigente.

Actus simpliciter speculativus est unus finis adequatus et
perfectus, seu quia hoc factus actus est, utel com-
veritate, ita, ut ex fine suo in actibus
elicitis, veris, quiescat.

Actus simpliciter practicus est unus finis adequatus
et praxi, hoc est unus finis seu actus elicitus
ex fine suo per actus ordinatos ad
opus faciendum, tamen ad fines ultimos.
Quod si actus quibus quibus a se aliis actibus et
dines ad opus tamen ad fine quibusdam
vero non adderet ad opus se appetat, ut
si actus in ipsum quiescat erit actus mixtus
seu partem speculativam partem practicum.

Dicitur ex fine suo l. actus. finis enim
triplex primum quibus est. 1. finis
sua seu actus intrinsecus seu operis
et extrinsecus seu cui. 2. finis
quibus scientificus intrinsecus et extrinsecus.
3. finis operantis seu artificis.

Finis sua seu actus intrinsecus est qui
ab actu l. sua ex intentione et voluntate
instituentium intendit, nam finis est, quod
intendit et aliud quod in illa sua non
refert, quod autem aliud in fine l. arte
ultra non refert, aliunde non habet, nisi
ab institutore et voluntate instituentium.

Finis actus l. sua extrinsecus seu finis
cui est, cui tamen opus seu finis actus
est aut finis ex intentione instituentium
intendit. si finis qui seu finis extrinsecus

art; panno aetoria e pany fu-
toris caldy. utriusq; vero art; ex
trinsq; fin; seu fin; cuius
hoc in cuius bono pany et
alicy intendit.

fin; extrinsq; quon; seu art; fin;
stius elicit; a' ille, et quem quis
ex utra sua apta et ordinata e.
fin; vero illy extrinsq; e' is, a
qua in illa sua signa ad finem
sua ordinat. v. g. quis hoc opus
exprimit obitum seu effectum q; operat
difficili quia representat sum
tota nimirum opus ad factibile
ideo ex utra sua e' apta et ordi-
nata ad op; faciend; et q; opus
fortis seu ex fine intrinsq; e'
practica qd si hoc quis elicit ab
aliqua sua v. g. ab ira aereastia qd
in quoc elicit quiescit erit hoc
ipsa quo pultve ex fine extrinsq;
seu fine sua; E contra si quis, qui
elicit a sua in ordine ad op; fa-
ciend; signa ad finem eius fin;
erit hoc quo pultve fortis et ex
fine intrinsq; e' practica ex fine
sua seu extrinsq;. fin; terna
operant; e' quad in qua sua e' arte
ad finem seu enervat intendit. si in
arte pictoria fin; operant; e' lan-
g. terna si pultve illa intendat h;
ita declarat;

Probo, quibuslibet, supra facta, d
 Gill hty. dicit, p[ro]p[ter] l. p[ra]ctice
 sine. 1. auctoritate h[ab]it[us] et St.
 Thomas, tales 2. metaph[isic]a. i. sententia
 3. est p[ro]p[ter]ta enim sua finis veritas
 p[ra]ctica autem q[ui]s.
 Probo 2. r[ati]o aut[em] q[ui]s l[og]ica dicit
 dicitur etia[m] animalistica, cu[m] hoc solu[m]
 d[ist]inguere, q[ui]s in l[og]ica ordinem
 ad q[ui]s efficienda[m] t[er]minu[m] ad finem
 q[ui]s in animalistica verum ad ordi-
 nem ad q[ui]s s[ed] quiescit in sola
 illoru[m] veritate. v. g. q[ui]s elicitos
 aut[em]; Dico q[ui]s g[en]ere et d[ist]incta seu ex-
 trinit[us] seu ob[ject]o g[en]eris et d[ist]incta. Dico
 1. q[ui]s exprimens ob[ject]u[m] claru[m] q[ui]s illud
 exprimat q[ui]s d[ist]incta; hoc q[ui]s aut[em] etia[m]
 dicit animalistica, q[ui]s q[ui]s d[ist]incta
 g[en]eris q[ui]s p[ro]ut s[ed] d[ist]incta ob[ject]u[m] exprimens
 imagines, qualitates p[ra]cticas q[ui]s iam s[ed].
 Animalistica dicit p[ro]p[ter]ta, q[ui]s ei[us] q[ui]s s[ed]
 p[ro]p[ter]ta ex fine sua: q[ui]s p[ro]p[ter]ta n[on] d[ist]incta ille
 h[ab]it[us] dicit p[ra]ctice, cui[us] q[ui]s s[ed] p[ra]ctice
 cu[m] fine illi[us] h[ab]it[us]: s[ed] d[ist]incta ex fine
 intrinseco s[ed] p[ra]ctice sine n[on] d[ist]incta.
 aut[em] e[st] ex fine h[ab]it[us] desumi d[ist]incta, ar
 h[ab]it[us] s[ed] p[ro]p[ter]ta, ar p[ra]ctice i. q[ui]s quia ille
 h[ab]it[us] in actu q[ui]s ce[ss]at p[ro]p[ter]ta qui quiescit
 in sola veritate p[ro]p[ter]ta aut[em] ar p[ra]ctice
 ille qui in veritate n[on] quiescit s[ed] ad
 q[ui]s tendit. 2. quia ob[ject]u[m] factibile
 e[st] ita s[ed]ibile ut ei[us] q[ui]s etia[m] in-
 trinseca p[ra]ctice s[ed] s[ed] ab alio h[ab]it[us]
 appetit. p[ro]p[ter]ta s[ed] in sola illi[us]
 veritate, et e[st] contra q[ui]s quodam in-
 trinseca

27

scilicet solum modo potest ordinari ad
praxim, unde in aliunde quosdam
philosophos quiescat in sola quorum veritate
scilicet illa ad praxim ordinat, sed tamen
quam ex fine huius, id est recte dicitur
ex fine huius deinde ea ac huius
praxim potest scilicet quod philosophus. §. III.
itaque sit praxim scilicet philosophia.

§. III. An Logica sit practica, vel speculativa.

Dico Logica quo ad priores suos actus, quibus
versatur circa suam obiecta, esse pure practica.
probat. quatenus ex dictis. Illa huius est
pure practica, cuius finis est pure praxim
lati propria probata est. sed Logica finis
est pure praxim seu opus. §. m. pro.
Vniuersum Logica finis est. videlicet sciendi, scilicet
dico didicisse et arguo et ad hunc finem
omnia in Logica diriguntur, in Logica uniuersa
fit instituta, ut Logica instituta in
probat ceteris. sicut dirigendo ad
sciendi: atque huius finis est praxim et
opus. §. m. i. scilicet et Thomasti qui vobis
sicut pure se philosophiam.
Huius intellectus, scilicet practica, calcas
cuius passus est, sed intellectus fiat praxim
et illas quosdam, sed quas se intendit
ad obiecta dirigenda, que se contra in
scilicet

atque intell. p. r. g. l. a. s. h. e. a. s. n. p. e. a. t. e. n. d. i. t.
ad obta. extra. in. d. e. d. i. t. r. e. n. d. a. , c. o. n.
t. r. a. d. i. r. i. g. i. t. i. f. f. o. s. a. r. t. y. i. n. t. e. l. l. e. n. d. i. c. i. o. n. i.
s. u. b. d. i. v. i. s. i. o. n. i. s. p. r. o. p. r. i. e. t. a. t. e.

Confirmat. S. Thomae docet quiae practica
illa ee. cuius obta. e. op. y. exteriorius.

Re. n. M. et seposita, q. pass. h. l. i. c. i.
t. i. o. n. a. t. i. s. s. u. b. i. d. e. p. d. i. c. i. o. n. e. s. e. n. s. u. m.
e. e. q. d. i. n. t. e. l. l. e. n. d. i. c. i. o. n. e. s. i. d. e. s. q. u. i. o. e. s.
q. u. o. n. s. s. u. b. i. d. e. i. n. s. e. e. t. l. e. r. i. t. e. s. s. u. a.
p. s. s. e. e. x. t. e. n. d. u. n. t. a. d. a. l. i. q. u. d. e. l. i. u. d. d. i. v. i.
g. e. n. d. a. s. e. u. d. e. i. n. i. d. e. m. e. l. i. u. d. s. i. t. e. x. t. r. a.
s. u. i. n. t. r. a. i. n. t. e. l. l. e. n. d. i. c. i. o. n. e. m. e. t. i. s. s. e. p. a. s. s. e. t.
e. t. n. a. s. t. h. o. m. a. p. r. o. p. r. i. e. t. a. t. e. a. l. l. a. t. i. s. n. a.
e. t. a. i. n. s. e. p. o. s. s. e. t. e. x. t. e. r. i. o. r. i. u. m. n. o. i. n. t. e. l. l. i. g. i. t.
o. p. e. e. x. t. r. a. i. n. t. e. l. l. e. n. d. i. c. i. o. n. e. m. s. e. q. u. e. e. x. t. r. a. q. u. i. o. e.
d. i. r. i. g. e. n. t. e. m. N. i. q. u. i. e. n. i. i. n. t. e. l. l. e. n. d. i. c. i. o. n. e.

Thoma practicum est iudicium, quo iudicis:
na. mala s. bene ee. sentienda. s. u. i. d. i. c. a. n. d. u. m.
d. e. p. r. o. x. i. m. o. t. a. n. d. i. u. m. , q. u. a. n. d. i. a.
i. n. i. l. l. o. n. o. a. p. p. a. r. e. t. m. a. l. u. m. , e. t. t. a. h. o. c. i. u. d. i. c. i. u. m.
p. r. a. c. t. i. c. u. m. t. a. m. d. i. r. i. g. i. t. a. l. i. u. d.
i. u. d. i. c. i. u. m. q. d. e. i. n. t. r. a. i. n. t. e. l. l. e. n. d. i. c. i. o. n. e. m.

Obi. 2. q. u. e. n. t. a. S. Thomae p. i. a. s. i. l. t. r. a. v. e. r. s. a. s.
i. n. e. a. o. b. t. u. s. s. u. b. n. d. o. r. e. s. o. l. u. t. o. r. i. o. ; a. t. q. u. e. l. y. c. a. 2. 8.
t. a. l. i. n. d. o. v. e. r. s. e. t. i. n. e. a. s. u. b. o. b. t. u. s. s. u. b. l. e. 2. 8.
s. i. l. t. r. a. n. p. r. o. n. d. o. r. e. s. o. l. u. t. o. r. i. o. v. e. r. s. a. s. i. n. e. a.
o. b. t. u. s. s. u. b. e. x. p. l. i. c. i. t. a. t. e. n. t. r. a. o. b. t. u. s. r. e. s. o. l. u. e. n. d. o.
i. n. i. n. s. u. a. c. a. u. s. a. s. e. t. p. r. i. n. c. i. p. i. a. e. a. n. q. u. e. i.
q. u. e. s. t. i. o. n. e. ; a. t. q. u. e. h. o. c. f. a. c. i. t. l. y. c. a. d. u. m. q. u. e. d. e. r. a. t.
q. u. e. r. y. h. e. i. c. i. s. , t. r. a. n. s. , p. r. o. c. e. s. s. e. e. x. q. u. e. i.
s. y. s. t. e. m. i. , d. i. s. t. i. c. t. i. o. n. i. s. , e. t. d. i. v. i. s. i. o. n. i. s. t. r. a. n. s. l. y. c. a. o. b. t.

quoniam qd. R. n. m. in prof. d. M.
 versari circa obtul modo resolutoris
 et resolvere obtul in suas causas et
 principia, ita ut sitat in resoluoe
 et considerare obtul et principiorum
 atque causarum, dicit c. M. Fey s. M.
 et d. M. s. lya respicit suu obtul
 seu considerat dicit, dicitio, et solum
 principia et partes, ita ut sitat
 in illos quos a. m. ut illa ad opera
 dicitio, dicitio, et solum; ordinet c. n.
 et a. c. hoc enim e principio circa
 obtul suu versari. *modo practico.*

Art. 3. lya de probae sua procepta
 bona se demonstrare perietes eom
 n. g. rgle de dicio bona se su probat.
 Illa rgle bona et utilis: e qua dicit
 ad claras quos reru: s hoc sunt rgle
 iubent fieri dictionem p gery et diffia
 go hoc rgle bona e. s hoc dicit
 s. Maior e quo sita. Eodem
 modo in alijs probatorijs principis
 sit sitas: go lya sit quos, sitas.
 Confirmat c. lya aliud hos acty: gery
 laty patet qm diffia: dicit e
 quibiliby in dfto. s. agit de
 iurifaliby iudicanti, quotu qdema
 et quos n. s. practice. Respondent
 alibi ad argumtu lya probare
 bonite. proba proceptum n. exple
 ite lya, s auxiliu hty n. hty

et animastia, ac proinde oes promissas
solutas l. ad nphca l. ad animstia
tinere.

Th. 20. c. M. d. m. in dato discurse
M. e' quia solva ex obto et intempe
trafeat m. e' solva ex fine sua
n. m. go lya h' quioe solvas in-
trafee et ex obto suo trafeat q' quie
solvas ex fine sua seu lya
n. c.

H'us an practiq' sit an n', desumit potiq'
a fine illiq', qm ab intrinseca
utra actum, qd clare q' stat ex tale
qui 2. nphca c. 1. de actu 3. dicit:
qd si sua practica obto hui' quando
h' hab' q' sideret, n' causa f' q' p
ad aliquid eo in tempore practiq'
solut; hoc e' ut S. Thomas inob,
p'ctas n' q' siderat veritate q' h' p
p' ordinat ad fine operaoz.
sufficit go ad hoc ut quis in sua
practica, si saltim remote
dirigat q' s'ente ad fine illiq'
sua, qui finis e' q' intentu
qd q' s'entiaol respondeo lya quidm
elicere illos actus lyaos, p' illos
eo practiq', na' h'ent' eorum q' p'cty
generiq' de plura obta exprimere
qm q' p'ctas distia. q' p'cty distiq'
n' d' alim' exprimere qm q' p'cty

dffi. Ita ut una sit ad equate
 idm in altero. De unisalibz
 vero et proximis qbz agitur qua
 n' quia ad illa pertinent, s' quia
 eorum notia multu' spectat adve-
 liqua in p'bia intelligenda.
 Obi: 4. Iqua p'viderat quela sua
 nempe arguor, d'fioz ia factas
 sunt p'ris statua' facta; atqui
 hom' p'viderat n' e' quia de obto
 factibili: go neq' p'rtia s'
 p'ltora. P. d. M. Iquag'iderat
 hoc opera s' videtur et in ordina-
 ad similia q'ata p'viderat d. M.
 n' hoc opera s' se p'viderare p'bi-
 ret ad illas p'rias, d' quaz p'vide-
 cunt s'ec' alicuius, p'viderat illa
 s' se l. p'pendo in ill' n. M. et d. m.
 s' hoc p'viderat n' e' de obto fac-
 tibili; n' individuo, id e' hoc
 numero opera n' s' amplij facti-
 bilia c. m. n' e' de obto p'rtia;
 in s'ec' hoc e' huius similia
 opera n' s' factibilia n. m. etc.
 29. Obi: 4. at Iqua s'it respicit ad alias p'rias.

An Iqua s'it respicit ad alias p'rias?
 Obi: 4. Iqua respicit, hoc e' intellum

necessarium ad reliquas finas, & contra
 quodversiam. De lege vero arcti,
 qua dixerimus dirigere alias finas
 ad actus suos elicitorios, quorundam,
 quoniam illis ad aliam finam
 directionem si necessitas an sit
 si necessaria et si necessaria sit, an
 necessaria sit moraliter, quae & obsequia?
 Alia necessaria est lege, si reliqua
 finis nullo modo neque supernaturaliter
 sine lege haberi possunt.

Alia vero necessaria est, si tantum
 naturaliter sine illa acquisiri requi-
 rent reliqua finis.

Quod si vero etiam naturaliter obtineri
 possent, sed tanta in eis acqui-
 rendis sine lege est difficultas,
 ut ois nullo, s. ratione eas
 aspiraret, est necessaria moraliter.

Quod si demum d' est tanta diffi-
 cultas, si sine lege tantum facillime
 pararentur, diceret lege necessaria
 ad religioem.

Aperte 2^o directionem lege, qua
 lege obtinere suum efficit, per
 potius alias finas, ad illud effi-
 ciendum dirigat consistere in hoc
 quod antecedente ad opus per obtin-
 endum inter procedet quod

elicitā ab actu legē quo quōdā
 rēgla legē representans quōdā
 opō fieri deat. ad quē rēglam
 sua se reflectunt. et iūta
 idē impērium seu rēpresen-
 tatiōē opō legē hoc ē actus
 seu quōdā dēstivās dīvīsiōē
 licēt. v. g. quōdā phī vult
 dēfīre hoc elīcīt dēpendētē
 ab actu legē actū seu rēglam
 hanc dōcētē: dēfīo dē gēnere
 gēnere et dēfīo dēinde dēpen-
 dētē ab hac quōdā mōta volūtas
 impērat intellī, ut hōc dēfīat
 f. gēnē proxīmū et dēfīat potīg
 qm f. hūīg pīrietēs.

Adverte 3^o nōc sua hīc alīntly
 quōdā scīentīfīcā seu eīdētē
 quāquōq. quales sēnt v. g. īfīa
 quōdlibet d. n. d. nīhīl p. t.
 vīdēt se et p. t. se. tōtū ē nōc
 qua parte hoc eī p. t. pīncīpīa
 oīū fīarū potīg qm pīria fīo
 p. īntēgī quōdā certā et eī-
 dētē dēductā ex pīncīpīis et
 tī et eīdētīfīg.

Tūc p. legē actualī nōc ut p. hē
 nēcessīa ad rēlīquās fīas.
 p. batur

Actus ipse scientificus et saltem mirabilis
et absoluta Dei potentia obtineri sine
Lya artfili: go hoc n' e' n'p' h'c n'cessaria
ad actus ipse scientificus acquirendu.

probat. a. 1. nulla huius rei implicatio
et ostendi, go saltem n' d' negari. prob.

2. idem a. et actus ipse scientificus
et naturalis obtineri sine Lya artfli;
ut mox probabim' go a' fortiori et
hoc fieri de absoluta Dei potentia.

Dico 2. Lya artfli neq' p' h'c e' necessaria
ad quemlibet actus ipse scientificus
probat. 1. et actus ipse scientificus
obtinere naturalis sine Lya artfli

go. prob. e. et actus ipse scientificus
Lya artfli h'c qu'is' rei certam et
evidentem et causam: s' h'c e' actus ipse
scientificus: go et actus ipse scientificus
naturalis obtineri sine Lya artfli.

M. prob. et actus ipse scientificus
certo et evidente qu'is' causa, p' h'c
qu' res aliqua e' et et qu'is' qu' h'c
sit causa illius rei, et qu' p' h'c p' h'c
causam res illa n' p' h'c se habere.

s' h'c e' h'c qu'is' rei certam
et evidentem et causam go. M. prob.
1. negare quia s' fuit n' apparet, ius
hoc naturalis fieri n' p' h'c. 2. ab
experientia, qu' adversari n' nisi
grati negare p' h'c. plerumq' enim
qui et n' audita Lya p' h'c se applicant
ad mathematicam, ex principij quibusdam

intuitu lumine utraque evidentibus
 docentur. gelusioz certas et evidentes et
 pot. in perturbabilibus reddere rationem
 libere et evidenti agnoscent illas
 pte rationem, qua asserunt n. posse
 esse falsas.

Confirmat autem quod Helas Lyca pri-
 feret, nullo extrahant regle art-
 fles de faciendi syllogismi, quo sola
 regle q. videri sent necessaria
 ad quolibet actu scientia, et
 in ante ipsa exalentes exti-
 terunt mathematici, q. pot. alqui
 artes scientia et in naturalis agri-
 ri sine Lyca.

Prop. 2^o. si necessaria est hinc,
 certis ad quolibet actu scientia
 ideo foret necessaria, quia sine
 illa n. pot. in perturbabilibus apen-
 tiori gelusioz: ipsi posui sine
 illa in perturbabilibus sapientia regle-
 fici, q. M. et adversaria in.
 Prop. 3^o. in in perturbabilibus apertis
 gelusioz sufficit, qd. evidenti gros-
 in veritatem promissam, et
 quoniam obiectivam eandem
 in gelusioz hoc et quoniam illa
 qua a parte rei dat in ob-
 jectum et in ob- gelusioz.
 putat, hoc posui quoniam evidenti
 sine hinc attenti, q. q.

M. videlicet innegabili, si enim evidenter quoscumque
 tale duorum generis inter se, ut unus
 sine altero non potest esse, si quod evidenter
 simul quoscumque eorum unus datur, hoc
 ipso evidenter et inextinguibile quoscumque
 datur et alterum, nec potest haec de
 re dubitare nisi plane sit stupidus.
 quod quibus evidenter veritatem promissarum
 et evidenter quibus generis obsequia pro-
 missarum vel qualesvis sufficiunt, ut evidenter
 et inextinguibile appetitibus qualesvis.
 Jam vero n. superioris filii quo ad
 partem nec ab ipso adversariis
 negat quo ad 2.ºa vero probat. quibus
 enim nisi ovis stupidus etiam non
 audita legem vel evidenter quoscumque
 quod si qui libet hoc sit aal et
 petrus sit hoc, hoc ipso etiam petrus sit
 aal? certe, si quis aet qui
 fatetur, evidenter sibi esse quod ovis hoc
 sit aal et quod petrus sit hoc, du-
 bitare haec vel, utrum etiam petrus
 sit aal, miraremur talem hoc
 esse ceu prodigium stupiditatis nec
 afflicti statim, si etiam utrali legem
 hoc est in ille humano carere
 esse existimarem. atqui quoscumque
 evidenter, quod, si ovis hoc sit aal, et petrus
 sit hoc, hoc ipso etiam petrus necessitas sit aal

ignoscere euidati quædam obtram
promissam in gelusio: qd hoc
gnofui pt euidati et inphurbli
etm sine lya.

31.

Prof: 3^o si lya artfz est pñe neqñia
ad ve actu pfecte fientfem, est
necessaria maxime. 2^o rglas fylgittas
js, quo ad has n' e' neqñia pñe, qoz
prof: m. si 2^o r' has est neqñia ites
est neqñia, quia h' n' qñtz n'
posu' euidati et inphurbli gnof-
cere bonitate folem fylmi, hoc e'
qd talte dispositi sint tñi ad proz
ut gelusio ex promissis pñe
si sua seu ita, ut pñe
fili dispo'e in nulla m'ria in
promissis veris sequi pñt gelusio
falsa, p. l. n' e' neqñia ad ve
actu r' pñe fientfem, ut gnofui
bonitas fyl' n' d' descripta, l. ceru
gnofui hoc pt n' pñe r' r' r' r'
fylgittas: qd lya n' e' neqñia
fientfem has rglas ad ve actu
fientfem. M. e' aduersaria
m. prof. si requirer' qñs eiqñadi
bonit' fyl', et ad hanc gnoscenda
proquiret qñs r' r' r' r' r'
tunc 1^o r' r' r' r' r' r' r' r' r' r'
fiponi ad r' r' r' r' r' r' r' r' r' r'

prof. M. veritas, etiam latere reglarum
 syllogismorum, et de imbec et ex
 hinc nota, si probanda est syllogismorum,
 ut videmus in penult. qto si ad
 se actus, forte sicutum requirit
 ut profect bonitas filii sylmi,
 tum, ut ipse in regla syllogismorum
 quoscumq; f. actu. p. forte sicutum
 requirit, ut profect bonitas filii
 sylmi, f. que probantur, id
 regla: atqui iuxta te quicquid
 nitur filii sylmi presupponit
 notitia reglarum legatum: qo quicquid
 p. forte sicutum reglarum
 presupponit ante se quicquid eadem
 reglarum, quia presupponit quicquid bo-
 nitur filii sylmi, et hoc profect
 quicquid reglarum.
 Neque dicas ad quicquid p. forte
 in regla legum presupponit eandem
 n. ut p. forte quicquid, p. forte ut
 quicquid imp. forte, qd a videtur
 absque.
 Contra enim, si ad hoc, ut in
 regla f. sylmi probata imputetur
 apertius requirit, ut profect bo-
 nitur p. forte sylmi, tunc requirit

ut quoscumque hanc imperturbat, aliam
que tunc dubitare possumus de
bonitate sive syllogismi, prope
etiam dubitare de ipsa quibus
ad qua adeo de prima regula
sive syllogismi probata.

Quod si ad quoscumque imperturbat
bonitate sive syllogismi
requirit, ut quoscumque solum aliqua
regula tunc requirit, ut
illa quoscumque imperturbat aliam
que tunc dubitare possumus
de illa regula, possumus etiam dubi-
tare de bonitate sive syllogismi: quod
ad hoc, ut prima regula syllogismi
probata imperturbat assertio
requirit, et quoscumque bonitate sive
illius syllogismi, sive ad hanc
quoscumque requirit quoscumque alicuius
regula tunc, tunc ad quoscumque
assertio prima regula tunc prosequitur
quoscumque etiam assertio alicuius regula
et sequitur prima, quia ante prima
alia non datur.

probat hanc bonitate ita quod
est presupposita tunc assertio

probat
falsitas
regula
ut
probat
falsitas
regula
aut
de
Tunc
falsitas
regula
probat
aliam
quoscumque
hanc
aliam
falsitas
aliam
regula
aut
probat

possum acquirere actu perfecte scientie:
 F. que probant ipsa per se regla
 philosophica, quod non pro se profita
 legem arte facti possum acquirere
 actu perfecte scientiam per quem
 prof. aliam etiam voluptas alterius
 sine, ut non appareat Maior
 res, sub qua legem simpliciter pro-
 requirat ad demum proficiendum
 voluptas aliam seu scientiam, quia
 sub professione ad proban-
 dum voluptas propria.

Thesis 3. Legem arte facti etiam ad
 finem totalem perfecte acquirendam
 nec minus nec plus est necessaria
 probat. singulis autem scientiis
 aliam finem per se plus a-
 quiri sine legem arte facti, ut
 habentur probatur etiam quod etiam finem
 aliam totalem spectata quo ad se,
 finem voluptas scientiam, saltem
 ad ingenio excellenti et post
 longum studium potest acquiri sine
 legem arte facti. Val enim etiam
 sub, si singulis autem scientiis
 potest obtineri sine legem

n etm tota collectio ex oibz
 fia aliqua totale qstuentibz
 et pparati fia etm totali
 obtineri pot natalt sine
 lya, maxime in quacunq
 dem fia totali finit
 tntm autbz qstet. §. 2.
 Solvuntur oblioz.

§. II. Solvuntur Obiectiones.

32. Quid i^o qtra 1^a qstioe dicitur
 fete fientifur requirit, ut qui qstet
 bonitem n tntm mtalem, s^o ita filam
 fia disuofu, seu ut qstet qnestioem
 n tntm obtra, s^o ita filam qstioem
 in premifia, s^o n pt qstet bonitaz
 fia, seu qnestioe fia, qstioem in pro-
 mifia sine lya artfci; qd n pt hii
 autz p fete fientifur sine lya artfci.
 R. i^o n. M. ut n latz appareat, qui
 officante illa pot probari.
 Dies i^o ad oem p fete fientifur autz
 requirit, ut qui p fite, q pparaverit
 methodu disuofendi inualibiles, s^o
 boni qstere bonitem filam fia.

discurfus, qd hoc ab gnosci. R. d. M.
 requirit, ut qui sciat qd servavit
 methodu discurrendi invaliditate in-
 validitate orta ex ista forma pu-
 tali ac tali discurfu transcursum
 n. M. invaliditate orta ex obliqua gnosise
 promissatu in gnosise, qua gnosise
 conditio gnosci c. M. et d. m. si hoc
 a gnosere bonitate scilicet, si qui. sciat
 scilicet discurrendi methodu et invali-
 ditate invaliditate orta ex ista fra-
 c. M. invaliditate orta ex gnosise obliqua
 promissatu in gnosise n. m. et c.
 Qui conditio gnosci causa rei, qua
 asserit, et conditio gnosci ex illa
 causa necessio. sequi rei illa, quam
 asserit, id sit discurfus pui et
 invaliditate: totu autu hoc sine
 ut n. gnosita bonitate scilicet imo si ne
 quidam sciat, qui sit scia, scilicet
 ad quod ad illa gnosce ac trans et
 qualis conditio discurfu requirat.
 Dico 2. ad actu pfecte scientiu
 requirit, ut qui gnoscat suum
 discurrendi methodu et univalem
 seu bene gnosere in o. m. utria sc
 hoc a gnosere bonitate scilicet
 go gnos bonitate scilicet requirit ad
 oc actu pfecte scientiu. R.
 d. M. requirit ut gnoscat suu discurrendi

mōdū ac univāle hoc ē, requirit
 ut quoscūq; in quacūq;
 demū mōria dare poterit tam
 evidētē rācē suā asertitōis,
 ac tā evidētē gnōit, qd ex illa
 rācē sequat suā asertitōis, sicut ipse
 hoc quoscūq; nō posse dēpi eum
 ac falsū dicere T. M. requirit,
 ut quoscūq; suū dīscipulos mōdū
 ac univāle seu ~~de~~ ~~ta~~ ~~ca~~ ~~ta~~
 ut rācē dīscipulōrum tūm ac pōn
 quā ipse in suā dīscipulōrum
 iuncta rēlas Cōra infidelis in nulla
 mōria ex promissis veris sequi pōt
 quibus falsa, n. M. et sic dista m.
 n. c.

Dicitur 3^o si quis nō quoscūq; bonitatem
 filiam sui dīscipulōrum poterit qtingere
 ut ipse pōnat paralogismos qua
 rentis similis illi. sicut bono quem
 parit ipse in quo parat paralogismo
 ex promissis veris sequat quibus
 falsa, hoc autem si fiat, poterit
 talis adhuc turbare ac dubitare
 de veritate etiam sua quibus;
 qd si quis nō quoscūq; bonitatem
 filiam sui dīscipulōrum pōt adhuc circa suā
 quibus ac turbare, et sequitur
 ut dicitur p̄ se sicut filius.
 R. n. m. l. d. poterit talis adhuc turbare

an dubitare de veritate etiam sua
 quibusvis, si huius asserens est
 rase facta seu generis falsi,
 sua quibusvis in promissis
 c. m. si isti asserens sit rase
 generis ob hoc evidenti quibus
 n. m. et of c.

Ceterum ad obsequia profita, R. 2.
 d. M. ad articulo pfecte fuerit in re-
 quirit ut quis gnoscatur bonitate etiam
 falsam sui discursum, hoc est, requiritur
 ut gnoscatur qformitatem sui discursum
 in regis lege artfeli. n. M. requiritur
 ut gnoscatur aliqui bonitate falsam
 sui discursum, hoc est, requiritur, et
 gnoscatur suum discursum in dute
 ee tale, ut, quibusvis utiq; simili
 discursum modo in dubia mbria
 potest deiri et ex promissis veris
 deducere quibusvis falsam et. M.
 ab d. m. si n' potest gnoscatur bonitas
 falsi discursum sine lege artfeli
 hoc est, n' potest sine lege artfeli
 gnoscatur qformitas discursum in regis
 lege artfeli, c. m. n' potest gnoscatur
 bonitas falsi sine lege artfeli,
 hoc est, n' potest sine sine lege
 artfeli, suum discursum in dute
 talem ut quisq; simili utiq; in
 nulla mbria potest deiri, et ex pro

ipsum verum deducere qualesionem
falsa n. m. et c.

33. Duplex in seipso dicitur per disjunctio falsae
bonae in hoc, quod eius forma in omnia
bene gloriatur, sed quod tale habet formam, ut
ea servata in nulla materia ex pro-
missis veris sequi potest qualesio falsa.
2. in hoc quod fit quodammodo regis legum
artificis. Et quomodo re ipsa quod disjunctio
quodammodo regis legum artificis in omnia
bene gloriatur, et quod disjunctio, qui in
omni materia bene gloriatur re ipsa quodammodo
fit regis legum artificis, potest in aliquo quod
vero disjunctio ut bene gloriatur
in omni materia, quoniam in illa quodammodo
ut quodammodo regis legum artificis.

Si in ruffing similis hunc disjunctum:
omni hoc est adal, si petrus est hoc, quod pe: adal
est quod quoscere, utrum disjunctio, hinc fit
quodammodo regis legum artificis, et quod respicit
quodammodo sunt regis legum, et in ruffing
quoscere potest, hunc et tale disjunctum
mdu, ut in nullo simili ex promissis
veris sequi potest qualesio falsa sunt
enim ipsi et etiam quod si omni hoc sit ad
et petrus sit hoc, hoc ipso etiam pe: adal
pariter etiam ipsi etiam potest, quod si omni hoc
sit in ipso et petrus hoc, etiam pe: sit in ipso.
Etiam quod si omni miles sit foris, et pe: sit miles
etiam pe: sit foris, et.

Quoscere autem hoc potest legum mare
intralam sine artificis, alio profecto

quilibet rusticus modo n' act oino p'p'od
 hoc isse cel leg' art'ly. quare etamp
 transmittat q' ad oes acti p'fite fuerint
 requirat, ut qui quoscunq' t' boni tam
 fellei sui defu'ly in dicto pap
 p'ill ut quoscunq' talis se discurre
 ut quisp' simil' modo discurrerit, n'
 sit in ulla m'oria deripi et ex
 profu' verq' deducere galep'oe p'filla.
 h' t'ra sequit' ad ad oes acti p'fite fuerint
 requirat leg' art'ly. Illud t' p'p'od t'n
 t'ntu' transmittit n' g'rat' quia certu'
 ee videt' ad n' ad oes acti p'fite fuerint
 requirat, ut alqis actu quoscunq' se h're
 n' d' discurrendi tale qui in q' m'oria
 bene g'rat'at, na' si alium etn rustico
 aliunde euidet' e' q' o'z hoc sit aal
 et petry sit hoc, euidet' sine inde g'rat'at
 q' etn petry sit aal videturq' hoc p'p'ri
 ex promissu' etamp' n' q' cogitat
 an tal' discurrendi m' d' legitime
 p'cedat in o' etn alia m'oria hat
 sumu' requirit ut quis hoc quoscunq' pro-
 tentia et quasi habituall' su' ut ita
 sit g'rat'at, ut postea q' se ip' p'p'ra
 sunt discurrendi modo reflecteret l. ab
 alio interrogaret an tal' discurrendi
 m' d' bene g'rat'at in o' m'oria,
 respondere pet' asirt'va
 Ob. 2: ad acti p'fite fuerint requir
 ut illu' habens t' fiat se p'fite.
 p' hoc n' p' f'ire p'ne leg' 907

R. 1. d. M. requirit ut illud hoc fiat
 directe et exercite se sive c. M.
 requirit ut quis hoc fiat reflexe
 n. M. et d. m. s. n. ut hoc sive
 directe et exercite sive c. M. n.
 m. n. ut hoc sive reflexe sive
 c. M. n. et n. c.

Sicute et exercite fit aliquid se sive
 quando oblatum suum cui a se fiat ita quod
 est, ut quodammodo evidens causa ipsa
 et evidens quodammodo, quod ipse illa cau-
 sa oblatum n. aliquid se sive hinc.
 Reflexe autem fit se sive, quando
 n. tamen quodammodo, quo modo dixi
 s. in se ipso se reflectit supra pro
 suum actu, quodammodo illud se sive
 sive ita ut n. tamen, certissime
 de oblatum quod ita se sive sive
 appat, s. etiam de actu suo quod fit
 sive atque adeo etiam hinc habet
 pro oblatum. Tali autem modo n.
 vel necessarium ad actu sive sive
 ut quis sive se sive.

R. 2. Et simpliciter M. n. m. ut
 sive sive fit hinc quodammodo certam,
 et evidens rei s. causa, talis id
 fit - etiam reflexe se sive, qui
 sive reflexe, se hinc quodammodo certam
 et evidens rei s. causa, hoc
 autem ut aliquid sive sive c. M.
 quia sive hoc ut aliquid reflexe sive

se hinc tales artes, & que ita obto
 asiential, ut fiant causa illis
 evidenter, quosdam ad ipsas illa
 causas obto illius aliter se hinc
 ut sit: qd sine lege artelli.
 ut alij utm reflexe sine se
 sine.

Obj. 3. qd in 3. in gelusioe multi
 arte pte scientia & pnt obtineri
 nisi advertas ad varia pmon supos
 e.g. ad colubra, d'p'ntu, d'p'ntu
 et ad similia plura. si hinc adves
 tentia ia supos eoru, nobitia
 et g'gntu lege: qd hoc saltem
 ad aliquos arte et g'gntu saltem
 ad fias totales. qd necessaria p'ha
 l. etm ut p'ha: P. d. m. adven-
 tia ad hoc ut expressa hinc tanq
 p'p'ri arte supos lege & m.
 advertentia ad re ipsa q' hinc
 lege signiffa n. m. et c. 5. 3 an
 lege saltem moraliter sit necessaria
 ad reliquos fias?

S. III.
 An Logica saltem moraliter sit
 necessaria ad reliquas
 scientias?

Dis: Lexa artelli ad quamlibet fiam 34.

Totalem et ad multas glufios fieri
 liceat in parlari e' neceffaria
 faltem moralit' ftricta. probat
 in fingulis fuis dant' atq' faltem
 alqui valde difficile et glufios
 abftrufa contra quas fieri: pot
 talia fortiffimata que fine lege
 valde difficile pot' folvi: go ad
 quiffendas ac defendendas illas
 glufios faltem moralit' ftrictas
 neceffaria lege artiff. quia illa
 dicunt' moralit' ftricta neceffaria ad
 aliquo finem fine quibz finis
 n' nifi valde difficile p'obtineri.
 Confirmaf' apherit' ab experientia
 que fati dolet raro admodum p'ingere
 ut alij nunquam audita lege in illa
 fia evadat excellens et p'fectus
 et fi etiam aliquid hoc fieret multo
 ea maiore difficultate id fieret
 quam fi valeret etiam lege.
 Obi: jo Multi fiunt boni in ipfo
 fine lege imo multi p' qui cogit
 ad aliquid ad iuris prudentia p' hanc
 p'erre cogitat lege via p'ntanda
 p' p'ntare et fi p' ipfos ftricta
 eandem viam nunquam audirent.
 Idem portionalit' dicit' p' de medi-
 cina Ilgo lege n' e' moralit' neceffaria

ad reliquas fieri. R. d. a. multum sunt
 boni in ista lege, hoc est dif-
 ficulter sine lege bene memoritatis
 leges easque expedite norunt citare
 quod ad finem per ad memoriam.
 c. a. multi sunt boni in ista lege
 lege, hoc est. dicunt sine lege
 scientia de suo obto discurrere
 idque legitime definire, dividere
 ac de illo aliquid demonstrare n. a. et
 c. Quod si etiam hoc aliquid addiscunt
 sine lege saltem maiore longe cum
 difficultate se perstringunt, quod si
 valerent legem. Jam est dicendum
 de medicina.

Obi 2. si lege moralis est necessaria
 ad reliquas fieri, totales, sicut obli-
 gationes sunt etiam est moralis ne-
 cessaria ad se ipsa, quia ipsa est diffi-
 ciliores reliquis fieri: sequela est affirmativa
 qd. R. d. sequela. tunc lege tota
 si moralis necessaria ad se ipsa tota
 n. tunc saltem aliquid inq. imi adan
 faciliores atque lege si moralis necessi-
 ad alios difficiliore sicut addiscendas
 T. M. et si ista dicitur t. m. n. c. R. 2?
 n. simplicitate sequela, n. in proxima
 lege dicitur necessaria moralis ad
 reliquas fieri, quia reliqua fieri
 si difficiliore, sicut etiam propterea, quia difficultas -

illa pot. tolli. l. saltu mitijam. i. san
 lyaam. si qm. hanc p.ig. taddisit
 uti. addisere p.ig. lya. pt. lya
 autm. et si. ipse p.ig. sit. aff. ubi
 distas. tu. hoc. n. pt. tolli. i. san
 lyaam. in. hoc. sit. p.ig. p.ig. ad
 ipse. atq. adeo. n. pt. dici. ee. motu
 necessria. ad. se. ipse. nisi. ad. sumu
 ut. ante. dictu. e. f. e. n. d. u. l. i. g. n. o.
 t. m. s. i. p. a. r. t. e. s. r. e. s. p. a. l. i. a. r. u. m.

35.

Obi. 3. Intelligi potest necessria: quod
 indiget directione: go. neq. lya. p.ig. p.ig.
 c. potest necessria n. pt. alibi atq. alibi
 agere: s. qd. n. pt. alibi atq. alibi agere
 n. indiget directione qd. p. c. a. n. c.
 et idatum, in p.ig. d. M. aliqua potest
 necessria n. pt. alibi atq. alibi agere. M.
 nulla potest necessria pt. alibi atq. alibi
 agere, n. M. utiq. cui potest loco motiva
 e. potest necessria et tu pt. a. volante
 detinere atq. dirigere ad movendu. corp.
 et pedes hoc potest qm. alio mdo. De
 intellectu vero hoc ipse e. certu. quia
 e. potest reflexiva, qua n. n. n. p.
 gnoscit p.ig. atq. p. gnosce reflexiva,
 qm. p. gnosce directam alia potest ca.
 lya. atq. adeo, n. n. n. p. ipse p.ig.
 atq. p. dirigere qm. atq. alia p.ig.
 potest.

Obi. 4. Ante hanc multi erant illi
 scientia sine lya: go. lya. n. motu